יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

הײנט 10 זײטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 96 | Łódź, Wtorek, 24 kwietnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ט׳ אייר תרצ״ד | № 96

Apres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פראצעס וועגען ארלאזאראוו-מארד

נעכטען זיך אנגעהויבען אין ירושלים

געריכט-זאל בעלאגערט פון הונדערטער נייגעריגע. — אוואציעס פאר די אנגעקלאגטע. — רייטער-פאליציי פונאנדערגעטריבען די פערזאמעלטע. — פוילישער קאנסול אין געריכט-זאל. — אדוו. סעמועל פערלאנגט איבערזעצען דעם בעשולדיגונגס-אקט אויף יודיש

רבנים אין ארץ-ישראל זענען גוזר-תענית פאר די אנגעקלאגטע

ירושלים, 23. (יט״א טעלעגראפיש).

היינט האט זיך אנגעהויבען דער ארלאזאראוו פראצעס. צוויי שעה איידער דער פראצעס האט זיך אנגעהויבען, איז דער געריכט-זאל בעלאגערט געווארען פון הונדערטער נייגעריגע און פארטיי-חברים פון די אנגעקלאגטע, בעת ס׳זענען אנגעקומען די אנגעקלאגטע, האבען זיי די חברים געמאכט אוואציעס, און געשריגען: „תל חי", דער פערזאמעלטער עולם איז פונאנדערגעטריבען געווארען פון רייטער-פאליציי.

אין געריכט-זאל איז אויך אנוועזענד געווען דער פוילישער קאנסול.

אין אנהויב פון דער געריכטס - פערהאנדלונג, האט אדוו. סעמועל איבערצוזעצען דעם בעשולדיגונגס-אקט אין יודיש. אויף וואס דאס געריכט האט מסכים געווען, שפעטער האט אדוו. סעמועל די פאדערונג צוריקגעצויגען.

דאס לייענען דעם בעשולדיגונגס-אקט האט געדויערט עטליכע שעה.

אדוו. סעמועל האט ערקלערט אז סטאווסקי ווערט נישט אנגעקלאגט אין אויספיהרען דעם מארד מ׳ווארפט איהם נאר פאר אז בעת׳ן אויספיהרען דעם מארד האט ער צוגעלויכטען מיט אן עלעקטרישען לעמפעל.

עטליכע רבנים האבען אנגעהויבען א זאמעל-אקציע אויפ׳ן פערטיידיגונגס-פאנד. די דאזיגע רבנים האבען אויך בדעה גוזר תענית צו זיין, אז די אנגעקלאגטע זאלען בעפרייט ווערען.

צי זענען אין טאנזשיר געווען ערנסטע אנטי-יודישע אונרוהען?

לאנדאן. (יט״א) אין צוזאמענהאנג מיט דער נייעס, וואס א טייל יודישע צייטונגען אין פוילען האבען איבערגעדרוקט פון א פוילישער צייטונג אלס א מכלומרשטע רויטער-מעלדונג וועגען מורא׳דיגע אנטי-יודישע אונרוהען, מיט שווער פערוואונדעטע און טויטע, וואס זאלען זיין האבען פארגעקומען אין טאנזשיר, האט די יט״א געמאכט אן אנפראגע ביי „רויטער" און בעקומען פאלגענדע אינפארמאציעס:

אין טאנזשיר איז פארגעקומען א קליינער צוזאמענשטויס צווישען אראבער און ציוניסטישע יוגענד. דער צוזאמענשטויס האט אבער נישט געהאט קיין שייכות צו א ציוניסטישע פאהן, וועגען וואס די דערמאנטע צייטונג האט מיטגעטיילט.

קיין שווער-פערוואונדעטע זענען נישט געווען, נישט צווישען די יודען און נישט צווישען די אראבער און עס זענען א פשיטא שוין נישט געווען קיין שום טויט-פאלען. דער צוזאמענשטויס איז בכלל נישט געווען פון קיין ערנסטען כאראקטער.

שרעקליכע לופט-שיף-קאטא-סטראפע אין ווארשא

צוויי פליהער דער׳הרג׳עט געווארען

ווארשא, 23. (טעלעפאניש).

בעכטען 11 א זייגער ביינאכט האבען זיך איבער ווארשא צוזאמענגעשטויסען צוויי אעראפלאנען וועלכע זענען אראפגעפאלען צושעדיגטע אין דער געגענד פון דער וויקטארסקא גאס.

די פליהער, פארוטשניק זשולקאווסקי און קאפראל ראבער זענען דערהרגעט געווארען.

נישט-אנגרייפס-אפמאך צווישען פוילען און סאוויעטען

פערלענגערען אויף 10 יאהר

ווארשא, 23. (טעלעפאניש).

ווי מען גיט איבער איז שוין ענטגילטיג דערלעדיגט געווארען די פראגע וועגען פערלענגערען אויף 10 יאהר דעם נישט-אנגרייפס-אפמאך צווישען פוילען און די סאוויעטען. די טעג זאל שוין דער אפמאך אונטערגעשריבען ווערען.

2 וואכען ארעסט פאר עלילת-דם העצע אין סאכאטשעוו

סאכאטשעוו, (יט״א) פאר׳ן היגען געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס פון א געוויסער באלדערקא, וועלכע האט פאר א יאהרען (אין מאי 1933) אנגעפיהרט מיט אן עלילת-דם-העצע געגען דער סאכאטשעווער יודישע בעפעל-קערונג. די אנגעקלאגטע איז דאן ארומגעגאנגען איבער דער שטאדט און האט דערצעהלט, אז זי האט „אליין געזעהען" ווי יודען האבען פערשלעפט אין א קעלער א קריסטליכע פרוי און זי דער-הרגעט. דער דאזיגער שענדליכער בלבול האט דאן ארויסגערופען אנטי-יודישע עקסצעסען אין דער פארשטאדט כאדאקאוו און אנדערע. די סאכאטשע-ווער יודישע בעפעלקערונג האט געלעבט אין שרעק. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער בלבול אויף די יודען איז אויף א בייזווילליגען אופן אויסגעטראכט געווארען און אלס שולדיגע, איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט די באלדערקא.

אלס פערטיידיגער איז ארויסגעטרעטען א בעקאנטער ענדעקישער אדוואקאט. באלדערקא איז פערמשפט געווארען אויף 2 וואכען אונבעדינגטען ארעסט. לויט דעם ראט פון איהר אדוואקאט האט די פעראורטיילטע ערקלערט, אז זי נעמט אן דעם אורטייל און וועט נישט אפעלירען.

אידעם דערשאסען זיין שוויגער

שוידערליכע בלוטיגע טראגעדיע אין א לאדזער יודישע פאמיליע אויף אלעי 1. מאי 21

בעכטען 11 א זייגער אין אוונט איז אויף אל. 1-טען מאי 21 פארגעקומען א שוידערליכער מארד אין א יודישער פאמיליע.

דער ארטיגער איינוואוינער אריה לאנגפוס האט דערשאסען זיין שוויגער פערל וויגבאנסקא.

וועגען דאזיגע טראגישען געשעהעניש האבען מיר זיך שפעט אין אוונט דערוואוסט פאלגענדע פרטים:

אריה לאנגפוס האט עפשט מיט 3 חדשים צוריק חתונה געהאט מיט דער טאכטער פון פערל וויגבאנסקא. באלד נאך דער חתונה האט זיך לאנג-פוס אריבערגעצויגען צו זיין שוויגער אין דערמאנטען הויז.

האט אבער נישט געהערשט קיין שלום בית צווישען אידעם און די שוויגער. אזוי אז עס זענען אפט געקומען צו קריגערייען.

נעכטען אוונט איז ווידעראמאל געקומען צו א קריגעריי צווישען אידעם און די שוויגער און אין רעזולטאט האט דער אידעם אין גרויס אויפ-אויפרעגונג פשוט ארויסגעטריבען די שוויגער פון שטוב.

דער בעליידיגטער פרוי וויגבאנסקא איז נישט געבליבען קיין אנדערער אויסוועג: ווי באלד צו פערלאזען איהר אייגענע וואוינונג אין וועלכע זי האט אליין געלאזען וואוינען איהר טאכטער מיטן אידעם, נישט קוקענדיג אבער אויף דער שפעטער אוונט שעה האט די שוויגער גענומען איינפאקען איהרע זא-כען מיטן צוועק צו פערלאזען די שטוב און אוועק-צוציען ערגעץ אנדערשוואו וואוינען. אין דער זעל-בער צייט האט נישט אויפגעהערט דאס קייען זיך צווישען אידעם און שוויגער.

אין א מאמענט פון גרויסע אויפרעגונג ווען די שוויגער איז גראד געשטאנען איבערגעבויגען ביים איינ-פאקען איהרע זאכען, האט דער אידעם פלוצים ארויס-געכאפט א רעוואלווער און צוויי מאל אויסגעשאסען אין דער שוויגער.

די אומגליקליכע פרוי איז געפאלען אויף דער פאדלאגע אין א קאלושע בלוט און גערופען הילף.

ווי באלד עס האבען זיך דערהערט די שאסען, איז אריינגעלאפען פון דער צווייטער שטוב לאנג-פוס׳ ווייב און דערזעהענדיג איהר מוטער ליגען א דערשאסענע איז זי ארויס אין הויז און אלארמירט די שכנים וועלכע זענען זיך אין גרויס שרעק צוזאמענגעלאפען און לאנגפוס׳ען עטוואפענט. גלייכצייטיג איז ארויסגערופען געווארען פאליציי און די פאגאטאוויע.

נאכ׳ן ערטיילען די ערשטע הילף איז די פרוי וויגבאנסקא אריבערגענומען געווארען אין דער לאזשע פון דער פאגאטאוויע אפצופיהרען זי אין שפיטאל, אויפן וועג אבער איז די פרוי געשטארבען. דעם טויטען קערפער האט מען איבערגעפיהרט אין פראזעקטאריום.

דעם מערדער אריה לאנגפוס האט פאליציי אר-רעסטירט און איבערגעגעבען צו דער דיספאזיציע פון דער אויספארשונגס-מאכט.

פויליש=פראנצויזישע פריינדשאפט בלייבט אויף ווייטער נישט אפגעשוואכט

שטעלט פעסט דער פראנצויזישער אויסערן=מיניסטער אויף א פרעסע=קאנפערענץ אין ווארשא

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאניש).
בעכטען פארמיטאג איז אין דער פראנצויזישער אמבאסאדע אין ווארשא פארגעקומען א פרעסע-קאנפערענץ ביים פראנצויזישען אויסערן - מיניסטער בארטו. עס זענען געווען פעראזאמעלט זשורנאליסטען פון פוילען און אויסלאנד.

מיניסטער בארטו האט פאר די פרעסע-פארשטעהער געהאלטען א לענגערע רעדע און וועלכע ער האט צווישען אנד. אויך גערעדט וועגען דער איבערליכער סיטואציע אין פראנקרייך. אין אנהויב הייגיגען יאהר האט פראנקרייך איבערגעלעבט א שווערען מאמענט, עס האבען אבער א טעות די וואס מיינען פון פראנקרייך וועט זיין שוואך, מיר זענען געווען איך א זעהר שווערע סיטואציע. מיר האבען זיך דאן געווענדט צו דומערגן, ער זאל שאפען א רעגירונג. די דאזיגע רעגירונג עקזיסטירט פון 10 פעברואר און האט געהאט פאר זיך די שווערסטע אויפגאבע וואס איך געדענק, אין מיין לאנגע פאליטישע קאריערע. דאס שווערסטע איז געווען צו לעזען די פראגען וועגען רעדוצירען די ביזאצטיגע פענסיעס פון די בעאמטע און די פראגע וועגען די רענטעס פון די גאָוו. קאמבאטאנטען, די דאזיגע פראגען זענען אבער גינסטיג געלעזט געווארען.

ווייטער האט בארטו גערעדט וועגען זיין פאליטישען בעזוך אין פוילען. ער דערמאהנט אז אין יאהר 1921 האט ער אלס קריגס-מיניסטער זיך צוזאמענגעטראפען אין פאריז מיטן מארש. יוזעף פילסודסקי און שטעלט פעסט, אז אויך איצט האט זיך גאר נישט געענדערט אין דער בעציהונג פון פראנקרייך צו פוילען.

מ"ג. בארטו זאגט, אז צווישען פראנקרייך און פוילען עקזיסטירט עפעס א מיספערשטענדניש. דאס קאן אומעטום זיין באר נישט דא. פוילען האט געשלאסען אן אפמאך מיט דייטשלאנד, זאלען מיר, הייסט עס האבען וועגען דעם פרעטענזיעס. פוילען, אלס מלוכה, האט דאס רעכט צו טון דאס וואס עס דיקטירען איהרע אינטערעסען וועגען שלום. דער טראקטאט מיט די דייטשען שוואכט מיט גארנישט אפ דעם בונד מיט פראנקרייך, וואס איז געשטיצט אויף געגענזייטיגקייט. די פויליש - פראנצויזישע פריינדשאפט האט פון גאר נישט געליטען, און בלייבט די זעלבע ווי מיט 13 יאהר צוריק.

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאניש).
נאך דער פרעסע-קאנפערענץ האט מיניסטער בארטו אפגעגעבען א וויזיט דעם פרעמיער יענדזשעיעוויטש אין דער בעלייטונג פון מיניסטער בעק, געלעגט א קראנץ אויפן קבר פון אומבעקאנטען זעלנער.

1 א זייגער איז מיניסטער בארטו אויפגענומען געווארען איך שלאס דורכן מלוכה-פרעזידענט. נאכן וויזיט איז אין שלאס געגעבען געווארען א מאלצייט לכבודו הגאסט.

אין אוונט איז געגעבען געווארען א מאלצייט אין דער פראנצויזישער אמבאסאדע, מיטן אנטייל פון אויסערן-מיניסטער בעק און אנדערע הויכ-געשטעלטע רעגירונגס-פערזענליכקייטען.

שפעטער איז דארט אויך פארגעקומען א ראוט.

ענגלישער ראדיא איינגעלאדעט די „ווילנער טרופע“

ל אַ נ ד אָ ן, (ספּ.)

א מיטארבייטער פון „די פאסט“ האט געהאט א געשפרעך מיט איינעם פון די דירעקטארען פון לאנדאנער ראדיא, וועלכער האט איהם איבערגעגעבען, אז דער ארויסטריט פון פרוי מרים ארלעסקא און ה' בוזגאן מיט עטליכע טעג צוריק, האט געהאט אן אויסערגעוועהנליכען ערפאלג.

די צוויי בעריהמטע קינסטלער פון דער ווילנער טרופע זענען איינגעלאדענט געווארען פון בריטישען ראדיא צו געבען עטליכע סצענעס פון זייער רעפערטואר.

די דערמאהנטע קינסטלער האבען די איינלאדונג אנגענומען און אויפגעטרעטען פאר'ן ראדיא מיט א פראגראם פון סצענעס פון שלום אש'ס „קדוש השם“.

דער פראגראם האט אזוי אויסגענומען, אז די לאנדאנער ראדיא האט בעשלאסען נאכאמאל איינצולאדען פרוי ארלעסקא און אנדערע קינסטלער פון דער טרופע, וועלכע שפילען מיט גרויס ערפאלג אין פארטשון-טעאטער אין אנ'ערשטקלאסיגען רעפערטואר פון יודישער דראמע און קאמעדיע.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אז די גאנצע ענגלישע פרעסע איז בעגייסטערט פון זייער קינסטלערייש שפילען און שרייבט וועגען דער „ווילנער טרופע“ ווי וועגען דעם פיינסטען יודישען טעאטער וואס האט בעזוכט לאנדאן זייט יאהרען.

יודישע פאליציי ווערט אלץ ווענעגער אין ארץ=ישראל

ארץ-ישראל=פרעסע פערלאנגט די ציוניסטישע עקזעקוטיווע זאל זיך פערטראכטען וועגען דער לאגע

י ר ו ש ל י ם. (יט"א) די צאהל יודישע פאליציאנטען אין דער א"י-פאליציי ווערט פון וואך צו וואך ווינציגער און רופט ארויס גרויס זארג צווישען דעם יודישען ישוב.

פאר די אויגען פון ישוב ווערט די גאנצע א"י-פאליציי „יודען-ריין“ אין אלע טיילען פון לאנד, כמעט אלע יודישע פאליציאנטען רעזיגנירען פון זייערע אמטען, ווייל די ארבייט איז שווער און אויסער דעם ווערען די יודישע פאליציי-לייט שלעכט בעהאנדעלט, הין ווינציג בעצאהלט.

„דעם סאמע ערגסטען ארבייטער אין א"י, לעבט זיך איצט בעסער ווי א פאליציי-מאן — איז די מענה פון די רעזיגנירענדע יודישע פאליציי-לייט. זיי ווייזען אן דערויף, דאס זיי בעקומען נישט קיינע פערזיכערונג ווי א געוועהנליכער ארבייטער. זייערע קינדער בעקומען נישט די געהעריגע ערציהונג, און זיי האבען איבערהויפט קיין האפנונגען נישט פאר א בעסערער צוקונפט, דערפאר ווייל זעהר ווינציג יודען בעקומען איצט אין דער פאליציי העכערע אמטען.

די העברעאישע פרעסע ווייזט מיט צאָרן אן דערויף, אז אויב די יודישע אגענץ וועט נישט אננעמען די נויטיגע שריט צו העלפען די יודישע פאליציי-לייט צו פערבעסערען זייער לאגע, וועט אינגיכען נישט בלייבען קיין איין יוד אין דער א"י-פאליציי. די פרעסע פאדערט, אז די ציוניסטישע עקזעקוטיווע צוזאמען מיט דעם ועד-הלאומי זאל געמיינזאם זיך בעראטען וואס עס קען געטון ווערען אנצוהאלטען די יודישע פאזיציע אין דער פאליציי וואס איז וויכטיג נישט בלויז פאליטיש נאר טאקע פאר דער זיכערקייט פון דעם יודישען ישוב אין לאנד.

ארעסטירטע סאצ. דעמאקראטען אין וויען

איבערגעפיהרט אין קאנצענטראציע-לאגער

וו י ע ן, 23 (יט"א טעלעגראפיש)
פערגאנגענע נאכט איז א גרויסע צאהל ארעסטירטע סאצ. דעמאקראטען, דערונטער א גרויסע צאהל יודען אפגעפיהרט געווארען אין קאנצענטראציע-לאגער.

יודישע משפחה ארעסטירט

בעשולדיגט אין בעליידיגען די נאַצים

ב ע ר ל י ן, 23 (יט"א טעלעגראפיש)
אין קיסינגען איז ארעסטירט געווארען א יודישע משפחה, מאקס שטערען און זיין זוהן. זיי ווערען בעשולדיגט אין בעליידיגען די נאַצים.

וויכטיג פאר אלע!

לאמפען=פאבריק

א. ריידער

פילסודסקיעגא 66 (ווסכאדניא)
טעל. 167-64

נעהמט אן צו פערניקלען, פערזילבערן (פלאטערירען), אקסידירען און ז. וו. אלערליי זאכען פון הויזליכען געברויך (ווי לעמפעל, גאפעל א. ז. וו.) ווי אויך פון טעכנישען געברויך. :::

! פרייזען צוגענגליך
! אויספיהרונג סאליד

Dr. J. NEUMAN

כירורג און גינעקאלאג
(פרויען-ארצט)

נעמט נישט מעהר אן אין דער לעטשניצע „Vita“. נור אינדערהיים
פון 11.30 ביז 1 בייטאג און 7 ביז 8.30
זאכאדניא 57, טעל. 128-95

אכטונג! צייטונגס-פערשפרייטער!
בעקאנטמאכונג.

מיר מאכען בעקאנט אלע צייטונגס-פערשפרייטער אהן אויסנאהם, דאס אויב עס קומט א צייטונגס-פערשפרייטער געלד ביי א קונדע און קאן נישט אפנעהמען, זאל ער זיך ווענדען אין אונזער פעראיין, סעקציע צייטונגס-פערקויפער ביי „פועלי אגודת ישראל“, פילסודסקיעגא 66 און מיר האבען מיטלען דאס אפצוגעמען.
די פערוואלטונג.

קי"ז ארץ-ישראל

די יעניגע וועלכע ווילען פאהרען קיין ארץ=ישראל קאנען זיך מעלדען אין „תוצרת ארץ-ישראל“ לאדז שרודמיעסקא 3 טעגליך פון 10–12 און 5–7 נאכמ.

יודען! ווען איהר טרינקט זאדע-וואסער פערלאנגט נור דעם ארץ-ישראלדיגען
פאמעראנצען=זאפט
א גוטער און געזונדער געטראנק.
א פלעשל ארץ-ישראל-זאפט קאסט נור 50 גר.
צו בעקומען אין תוצרת ארץ-ישראל לאדז, שרודמיעסקא 3.

תלמוד תורה, לימאנאווסקי 13.
בעקאנטמאכונג.

זונטאג, פ' אמור, דעם 29/IV.34, 4 נאכמ. קומט פאר אין לאקאל פון תלמוד תורה, לימאנאווסקי 13
די יעהרליכע גענעראל=פערזאמלונג
מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג; 2) וואהלען פון א פארזיצער; 3) בעריכט פון יאהר 1933; 4) בעשטעטיגען דעם בידזשעט אויפ'ן יאהר 1934; 5) וואהלען פון א פערוואלטונג, קאנדידאטען און רעוויזיאנס-קאמיסיע; 6) וועהלען א סאנד פאליבאוונע; 7) פרייע פארשלאגען.
בעמערקונג: ביי א נישט גענוגענדער צאהל מיטגלידער קומט די פערזאמלונג פאר 6 אוונט צום צווייטען טערמין ביי יעדע צאהל מיטגלידער.
1654

מיטוואך (לג"ע), ד. 2-טן מאי ד. י. קומט פאר אין
„פילהארמאניע“
40
א גראנדיעזער קאנצערט
געווידמעט דעם 40=יעהריגען יובל
פון פערדינסטפולען דיריגענט
מ. דארגאזשאנסקי
מיט דער בעטייליגונג פון דעם בעריהמטען אבערקאנטאר פון האנאווער
ישראל אלטער
און דעם בעריהמטען אבערקאנטאר פון דער לאנדאנער סינאגאגע
וואלף לעווי
צוזאמען מיט דעם מענער-קינסטלער=כאר פון „הזמיר“
ווי אויך דער סינאגאגען - כאר
אונטער דער לייטונג פון בעל היובל פראפ. מ. דארגאזשאנסקי און פראפ. י. זאקס

ביטשריפט = ביורא
פאר געריכטס- און אדמיניסטראציע=מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער, לינקע אפיצינע.

[illegible] ... פון 25 ביז 30 ... 20 ... 10 ... 12.

וויכטיג פאר געזונדע אוך קראנקע!
די טעג איז ערשינען דאס בוך
„פאלשע חרפה“
ד"ר מעד. ה. רוזשאנער.
וואס יעדער דערוואקסענער דארף וויסען וועגען ווענערישע קראנקהייטען
צו בעקומען ביי אלע צייטונגס-פערקויפער.
פרייז 2 זלאטים.

די לעצטע דאמען-מאדעלען פון
לוקסוס=שיך
עמפפעהלט:
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.
בעמערקונג: א ספעציעלע רייכע אפטיילונג פון מענער=שיך אין א גרויסען אויסוואהל.

פויליש-טשעכישער קאנפליקט איז ליקווידירט געווארען

ווארשא, 23 (טעלעפאניש)

פון פראג איז מען מודיע, אז דער פויליש-טשעכישער קאנפליקט איז ליקווידירט געווארען נאכדעם ווי דער טשעכישער אויסערן-מיניסטער בענעש האט קאנפערירט מיט'ן פוילישען געזאנדטען אין פראג און עס זענען אויפגעקלעהרט געווארען אלע פראגען צוליב וועלכע דער קאנפליקט איז אויסגעבראכען.

די אויפנאהמע לכבוד אנדזשעי סטרוג אין ארץ-ישראל

דער גרויסער פוילישער שריפטשטעלער איז ענטציקט פון די יודישע דערגרייכונגען

ירושלים. (יט"א). לויט דער איניציאטיוו פון קרן-היסוד איז דא פארגעקומען אן אויפנאהמע לכבוד דעם בעקאנטען פוילישען שריפטשטעלער אנדזשעי סטרוג וועלכער ווײלט איצט מיט זיין פרוי אויף א בעזוך אין ארץ-ישראל.

אין דער אויפנאהמע האבען זיך בעטייליגט הער-כער פופציג פערזאן — שריפטשטעלער, כלל-טוער פארשטעהער פון פוילישען קאנסולאט א"א ל. יפה האט בעגריסט דעם גאסט אלס איינעם פון די טרייעסטע ציון-פריינד, צווישען די פוילישע שריפטשטעלער, פרעזידענט נחום סאקאלאוו האט געהאלטען א בעגרי-סונגס-רעדע אויף פויליש. א. קאצענעלסאן האט בע-גריסט דעם גאסט אין נאמען פון ועד-הלאומי, דר. יוריס — אין נאמען פון דער „הסתדרות" און א. קאבאק אין נאמען פון העברעאישען פען-קלוב אין ארץ-ישראל.

ענטפערענדיג אויף די בעגריסונגען, האט אנדזשעי סטרוג ערקלערט אז דאס וואס ער האט גע-זעהען אין ארץ-ישראל שוין אין די ערשטע טעג פון זיין בעזוך האט אויף איהם געמאכט א געוואל-דיגען רושם, איצט קען ער שוין מיט זיכערהייט זאגען, אז ער גלויבט אין ווידערגעבורט פון יודי-שען פאלק אין ארץ-ישראל.

די נאציס גרייטען זיך צו א גרויזאמע שחיטה פון די יודען אין סאאר-געביט

קאפענהאגען, (יט"א) די פיהרענדע דעמאקראטישע צייטונג „פאליטיקען" ברענגט א בעריכט פון דער רעדע פון נאציאנאל-סאציאליס-טישען פיהרער שערער אין דילינגען וועגען די נאצי-פלענער אין סאאר-געביט.

שערער האט אין זיין רעדע ערקלערט צוו. אנד.: „נאך דעם פלעביסציט אין יאהר 1935 וועט אונזער פארטיי אין משך פון 24 שעה דורכ-פיהרען א ראסען-פעלדצוג אין סאאר-געביט. מיר האבען געבעטען דעם פיהרער וועגען 48 שעה, מיר האבען אבער ערהאלטען בלויז די העלפט. ברידער, האלט גרייט אייערע פויסטען, מיר טארען נישט פערלירען קיין איין סעקונדע, צו אויסצו-פיהרען אין משך פון איין טאג די ארבייט, וואס פאדערט פיל טעג".

קרוב א מיליאן עקזעמפלארען ביכער

האט דער מאסקווער יודישער פערלאג „עמעס" ארויסגעלאזט אין פערלויף פון פערגאנגענעם יאהר

מאסקווע, (י.ט.א.) 926 טויזענד עקזעמ-פלארען איז דער טיראזש פון דעם מאסקווער יו-דישען ביכער-פערלאג „עמעס" אין יאהר 1933. דערפון איז מארקס- און לענין-ליטעראטור גע-דרוקט געווארען אין א צאהל פון 66 טויזענד עקזעמפלארען פארטייאיש-פאליטישע לערן-ביכער — 31 טויזענד עקזעמפלארען, פאליטישע מאסען-ליטעראטור — 116 טויזענד, טעכנישע און לאנד-ווירטשאפטליכע ליטעראטור 21 טויזענד 500 עק-זעמפלארען, קינסטלערישע ווערק, ליטעראטור-פארשונג און קריטיק — 105 טויזענד עקזעמפלא-רען, לערן-ביכער פאר דער מיטעלשול און הויכ-שול — 290 טויזענד עקזעמפלארען, אלגעמיינע ליטעראטור — 296 טויזענד עקזעמפלארען.

דער דורכשניטליכער טיראזש פון א בוך איז 7,408 עקזעמפלארען, דערביי בעטרעפט דער דורכשניטליכער טיראזש פון די מארקס- און לענין-ווערק 6000 עקז. אויף יעדען ווערק, פארטיי-פאליטישע לערנביכער – 7750 עקז., פון פאלי-טישער ליטעראטור 4018 עקז. פון טעכנישע און לאנדווירטשאפטליכע ביכער – 2400 עקז., קינסט-לערישע 3180 עקז. לערנביכער פאר דער שול – 17,000 עקז., די איבריגע ליטעראטור – 18,454 עקז.

די צאהל אבצוג-בויגען האט פארן יאהר דערגרייכט ביז 6 מיליאן, 961 טויזענד, מיט א קארגען מיליאן אבצוג-בויגען מעהר, ווי עס איז אנגעמערקט געווען פאר דעם געגעבענעם יאהר לויט'ן פלאן.

פון די 108 נעמען, וואס זענען ארויסגע-לאזען געווארען אין 1933 יאהר, זענען 43 נעמען אין גאנצען אויספערקויפט געווארען. פון די איב-ריגע, א טייל פון וועלכע (26) איז אבגעדרוקט געווארען אין לעצטען קווארטאל פון פאריגען יאהר, איז פערבליבען אויפ'ן לאגער צו עטליכע הונדערט עקזעמפלארען. 40 פראצענט פון אלע געדרוקטע ביכער זענען ארויסגעלאזען געווארען געבונדען.

ענטשלאסענער ענטפער פון יודיש-אמעריקאנער-קאנגרעס

אויף דעם באיקאט-רוף פון אמעריקאנער נאציס געגען די יודען

ניו-יארק, (יט"א). אין צוזאמענהאנג מיט דער אפענער אנטי-יודישער באיקאט-אקציע וואס איז אנגעהויבען געווארען דורך די דייטשע נאציס אין אמעריקע, האט דער אמעריקאנער יודישער קאנגרעס פערעפענטליכט אן ערקלערונג אין וועלכער עס ווערט געזאגט:

„דער אויפרוף פון די אמעריקאנער נאציס צו באיקאטירן די אמעריקאנער יודען אלס אן ענט-פער אויפ'ן אנטי-היטלער באיקאט, וואס ווערט גע-פיהרט דורך די יודען דארף געשטעמפעלט ווערען אלס א פרוב אנצוצינדען א פייער פון ראסען-האס אויפ'ן אמעריקאנער באדען.

עס איז אונטערגעשטראכען געווארען צענדלי-גער מאל ביי יעדער יודישער פערזאמלונג, אז דער יודישער באיקאט איז געווענדעט בלויז געגען נאצי-דייטשלאנד און בשום אופן נישט געגען די דיי-טשע מיטבירגער אין לאנד. מיט וועלכע די יודען האבען נישט קיין שום סכסוכים און ווילען לעבען בשלום, ווען היטלער בעגעהט רציחות געגען יודען אין דייטשלאנד איז נישט מעהר ווי נאטירליך אז די יודען אין אמעריקא און אויף דער גאנצער וועלט זאלען איהם בעקעמפען. עס וואלט אבער געווען אומנאטירליך און אונלאגיש צו וועלען זיך אפרעכ-כענען מיט די דייטשען אין אמעריקא, וואס טראגען נישט די מינדעסטע פעראנטווארטליכקייט פאר היט-לער'ס מעשים.

דער יודיש-אמעריקאנער קאנגרעס דריקט אויס די איבערצייגונג אז די גרויסע מאסען פון דייטשע בירגער אין אמעריקא וועלען זיך נישט לאזען פער-פלענדען פון דער נאצי-פראפאגאנדע און וועלען זיך נישט אנשליסען צו דעם אנטי-יודישען באיקאט.

די לעצטע געשעהענישען שטעלען צו ביי'ע בע-ווייזען אז די נאצי-רעגירונג פיהרט א שטארקע טע-טיגקייט צווישען געוויסע שיכטען פון די דייטשע אמעריקאנער, בענוצענדיג זיך מיט בעצאהלטע אגענ-טען. די אמעריקאנער עפענטליכע מיינונג וועט זיכער לאנג נישט דולדען דעם פרוב אויפצוהעצען איין טייל פון די בירגער געגען א צווייטען טייל און פונאנדער-צובלאזען אין אמעריקא די זעלבע פייערען פון ראסען-האס, וואס היטלער האט אנגעצינדען אין דייטש-לאנד.

דער יודישער קאנגרעס פאהערט אויף פארט-צוזעצען דעם באיקאט פון די נאצי-סחורות נאך שטארקער ווי פריהער און נישט לאזען זיך איבער-שרעקען מיט קיין שום דראהונגען.

געוועהלט א נייעם רב אין גלאוונע

אויסגעוועהלט דעם אלעקסאנדערער רבינ'ס אנ'איידעם

גלאוונע, 23 (טעלעפאניש)

פערגאנגענעם זונטאג זענען ביי אונז אין שטאט פארגעקומען וואהלען פון א רב, מיט א גרויסער מעהרהייט שטימען איז געוועהלט גע-ווארען הרב ר' יצחק אלימלך שפירא, אנ'איידעם פון אלעקסאנדערער רבי.

פאר דער קאנדידאטור פון הרב שפירא, האבען געשטימט: די אלעקסאנדערער חסידים, „מזרחי", ציונים און האנדווערקער.

א געדענק-בוך פון לאדז אין אמעריקא

ניו-יארק. (יט"א) אין קורצען וועט דא ערשיינען א געדענק-בוך פון לאדז. אין דעם דאזיגען געדענק-בוך וועלען פערעפענטליכט ווע-רען היסטארישע אבהאנדלונגען פון לעבען פון די יודען אין לאדז, פון דער צייט אן, ווען מען האט דארט ערלויבט יודען זיך צו בעזעצען ביז דער היינטיגער צייט.

אין געדענק-בוך, וואס ווערט ארויסגעגעבען אין צוזאמענהאנג מיט דעם 25-יעהריגען יובילע-אום פון לאדזער בראנטש 324, פון „ארבייטער-רינג", וועלען אויך פערעפענטליכט ווערען אר-טיקלען, זכרונות און עפיזאדען פון פיל בעוואוסטע שריפטשטעלער און געזעלשאפטליכע טוער, וואס זענען געבוירען געווארען אין לאדז, אדער האבען דארט אקטיוו געארבייט.

צווישען אנדערע וועלען אין געדענק-בוך זיין פערטרעטען: אברהם רייזין, ב. וולאדעק, לעאן גאטליב, ד"ר מוקדוני, ד"ר יעקב שאצקי, דור דובינסקי, אהרן גלאנץ, אהרן אלפערין, ד"ר צבי כהן, י. ה. ראדאשיצקי, י. מ. פליאט און גוסטאוו אייזנער.

דאס געדענק-בוך וועט אפשפיגלען דאס לע-בען פון די לאדזער אין זייער אלטער היים און אויך אין אמעריקא.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 24 אפריל 1934

7 צייט-סיגנאל, 7,05 גימנאסטיק, 7,25 גראמאפאן, 7,35 ידיעות, 7,40 גראמאפאן, 7,55 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט, 8,00 קאמוניקאט, 11,45 פרעסע-איבערזיכט, 11.50 קאמוניקאט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,05 קאנצערט, 12,30 מעטעאראלאגישע ידיעות, 12,33 קאנצערט, 12.55 קאמוניקאט, 1,05 עקספארט-ידיעות, קאמוניקאט, 3,20 מוזיק, 4,05 פון פ.ק.א., 4,20 שפראכען-ווינקעל, 4,35 רעפארטאזש, 5,30 רעפעראטען, 6,10 קאנצערט, 6,55 פערשידענעס, 7,15 רעפער-טואר פון די טעאטערן, קאמוניקאטען פון לאדז, 7,25 פעליעטאן, 7,40 ספארט, ידיעות, 8,02 קאנצערט, 9 15 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 9,30 קאנצערט, 10,15 טאנץ-מוזיק, ידיעות, קאמוני-קאטען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	82.50
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע		—	43.95
4 „	דאלארובקא		—	53.35
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)			59.75
8 „	ווארשאווער פאנד-בריף			53.75
8 „	לאדזער	„	„	48.00
ענגלישער פונט	—	—	—	27 08
דאלאר —	אפיצ. 5.26	נישט אפיצ.	—	5.21
גאלד-דאלאר —	—	—	—	9.01
גאלד-רובל —	—	—	—	4.65
דייטשער מארק	—	—	—	2.05

די גליקליכסטע קאלעקטור פון דער מלוכה-לאטעריע אין פוילען

אין גאנץ פוילען זענען שוין פון לאנג אן געווען ידיעות, אז אין ווארשא איז דא א קאלעק-טור פון דער מלוכה-לאטעריע, די קאלעקטור פון י. וואלאנאוו.

וואס מען קען צושרייבען, וואס אין דער דערמאנטער קאלעקטור פאלען די גרעסטע גע-ווינסען ? צי דערפאר, וואס זי בעזיצט די גרעס-טע צאהל נומערן, צי וואס דער שפילער קען שטענדיג שפילען אויף דעמזעלבען נומער און וואס די געווינסען ווערען תיכף אויסגעצאהלט.

אונבעדינגט זענען דאס פאקטארען, וואס שאפען סימפאטיע פון דער געזעלשאפט פאר וואלאנאוו'ס קאלעקטור.

ווייל דארט איז געפאלען דאס גרעסטע געווינס פון דער צווייטער קלאס 200 טויזענד זל. אויף נומער 52078 און ביי דער דריטער קלאס איז געפאלען דאס גרויסע געווינס פון 300 טוי-זענד זל. אויף נומער 74,839. ס'איז דעריבער גארנישט קיין וואונדער, וואס עס שטראמען טוי-זענדער מענשען צו די קאנטארען פון י. וואלאנאוו, ווארשא, מארשאלקאווסקא 154, אין לאדז אויף פיעטרקאווער 11 און 72, אין פאביאניץ אויף פלאץ דאמבראווסקיעגא נומער 3, איינצו-קויפען דארט די גליקליכע לאסען.

טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
(פריהער „Teatr Miejski")
ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25

דיר. דוד צעלמייסטער
פרעזענטירט
די גאסטשפילען פון טעאטער
„אראראט"
קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן.
לעצטע 3 טעג!
פאלקס-פרייזען פון 70 גר. ביז 2.20

היינט, דינסטאג — צום 48-טען מאל
רעוועלאציע-פראגראם א. נ.
הימל עפענט זיך!...
אין 2 טיילן, 16 בילדער מיט א פראלאג און עפילאג
רעזשיסירט פון ש. דזשיגאן און י. שומאכער. קאנפעראנסיע: וול. גאדיק.
מוזיק-לייטונג: הערש רובין.
אויסערן פראגראם טרעט אויף די בעריהמטע קינסטלערין פרידע בלומענטאל אין איהר רעפערטואר.

וואס? פרייטאג וואס?
דעם 27 אפריל
בילעטען ביי דער קאסע פון 11 ביז 2 און פון 5 נאכמיטאג.

לאדז
24 אפריל 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
24 אפריל 1934

די אפענזיווע פון „געלען" קאפיטאל

יאפאן פערפלייצט דעם וועלט-מארק

ווען ס'איז אין די אויגוסט-טעג 1905 גע-שלאסען געווארען דער פרידענס-אפמאך צווישען רוסלאנד און יאפאן און ווען ס'איז קלאר געווארען אז דאס ביז איצט נישט בעדייטענדע לאנד פון דער „אויפגייענדיגער זון" האט מנצח געווען דאס גרויסע רוסלאנד, האט די אייראפעאישע פרעסע אנגעהויבען סיגנאליזירען, אז עס רוקט זיך אן אויף אייראפע א נייער קאנקורענט, א געפאהר פון מזרח אין דער פארם פון יאפאנישער עקס-פאנסיע. געמיינט איז עס געווען פערשטענדליך אין פאליטישען זין, ווייל קיינער האט דאך נישט געקענט חלומען, אז אין דעם ווער-קאמף אויפ'ן וועלט-מארק, וואס האט זיך אפגעשפילט הויפט-זעכליך צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד וועט קאנען דערשיינען אין א קורצער צייט א נייער קאנקורענט – יאפאן. די יאהרען פון 1905–1914 זענען געווען א צייט פון פאליטישען וואוקס פון יאפאן. אט די אינזעל-מלוכה וועלכע האט ערשט אינ'ם יאהר 1889 בעקומען די ערשטע קאנסטי-טוציע און איז אין משך פון די לעצטע 2 צענ-דליגער יאהר פונ'ם 19 יאהרהונדערט געווען א פעלד פון פרעמדער עקספלואטאציע, האט נאך איהר נצחון איבער כינע אינם יאהר 1895 און איבער רוסלאנד אין יאהר 1905 אנגעהויבען שפילען א וויכטיגען ראל אויפ'ן וויטען מזרח, קאנקורירענדיג מיט רוסלאנד און ענגלאנד פון איין זייט און מיט די פעראייניגטע שטאטען פון דער צווייטער זייט.

די וועלט-מלחמה האט יאפאנס פאזיציע פערשטארקט און געשטעלט זי פאליטיש אין איין רייה מיט די אייראפעאישע גרויסמאכטען, אבער ווירטשאפטליך איז ווייטער געבליבען שוואך, הגם איהר האנדעלס-פלאט איז געוואקסען פון יאהר צו יאהר. די אינדוסטריע איז נאך פאר א פאר יאהר געשטאנען זעהר נידריג, פאבריקען זענען געווען זעהר ווייניג, די איינציגע קאנקורענץ, וואס יאפאן האט געלייסטעט, זענען געווען ביליגע ארבייטס-הענד, מיט וועלכע זי האט פערפלייצט אלע אימיגראציע-לענדער אזוי ווייט, אז די פער-אייניגטע שטאטען האבען געמוזט אננעמען א אימיגראציע-געזעץ געגען דער „געלער געפאהר". דער אימפעריאליסטישער אפעטיט אבער פון יא-פאן, וואס האט פערגרעסערט דעם מיליטער-בודזשעט פון יאהר צו יאהר, האט געזוכט מקורות פון געלד-מיטלען. אינם יאהר 1931 האט דער מיליטערישער בודזשעט פון יאפאן בעטראפען 460 מיליאן יען און אינ'ם יאהר 1933 – 820 מיליאן יען. אין אויסלאנד קען מען קיין הלוואות נישט קריגען. אלץ מוז געדעקט ווערען דורך אינערליכע הלוואות און דערצו מוז דאס לאנד פערמאגען גרויסע קאפיטאלען. פון וואנען נעמט מען דאס?

יאפאן איז צוריקגעגאנגען צום „דעמפינג"-סיסטעם, וואס בעזירט אויף שלאגען די פרייזען אויפ'ן וועלט-מארק. לויט'ן מוסטער פון דער רוסי-שער „פיאטילעטקע" איז געשאפען געווארען אין יאפאן א 10-יאהר-פלאן פון אינדוסטריאליזאציע מיט דער כונה צו פערכאפען דעם וועלט-מארק. בענק פערטיילען הלוואות, די שיפס-געזעלשאפטען ווערען סובסידירט פון דער מלוכה, די פאבריקען זענען בעזארגט געווארען מיט די נייעסטע טעכ-נישע דערפינדונגען און ארבייטען מיט דער פולער פארע. נישט פארהאן קיין איין געביט פון אינ-דוסטריע, וואס זאל נישט זיין ענטוויקעלט. די פערלאנגטע פרייזען זענען 7–8 מאל ביליגער ווי דיזעלבע ארטיקלען פון דער אייראפעאישער אינ-דוסטריע, דערביי זענען זיי קוואליטאטיוו נישט ערגער. יאפאנישע אגענטען ארבייטען אין אלע אזיאטישע מלוכות און דערגרייכען ביז קיין צפון-אייראפע און אפילו קאנאדע. די מערב אייראפע-אישע מלוכות האבען פערלוירען דעם אפזאץ-מארק אין אזיע, אפילו אין כינע, וואו דער פערבאט אויף יאפאנישע סחורות ווערט אפגעהיטען זעהר שטרענג, איז דער אימפארט פון יאפאנישע אויסארבייטונגען געשטיגען, נישט רעדענדיג שוין פון אינדיע, וואס ווערט פערפלייצט מיט טעקסטיל-אויסארבייטונגען פון יאפאן צום שאדען פון ענגלישען אימפארט. און פון דער היימישער גוט-ענטוויקעלטער טעקס-טיל-אינדוסטריע אין לעצטען יאהר האט יאפאן בעווארפען אויפ'ן אינדישען מארק 4 און א האל-בען מיליאן פאר קאלאשען, פערקלענערענדיג די צאהל פערקויפטע ענגלישע קאלאשען אויף א דריי-טעל. אויב אבער דער יאפאנישער עקספארט קיין אזיע איז געשטיגען אין לויף פון לעצטען יאהר נאר מיט 60 פראצענט, האט ער זיך פערגרעסערט אין פערהעלטניש צו דרום- און מיטעל-אמעריקא מיט 230 פראצענט און אפילו קיין צפון-אמעריקא מיט קנאפע 30 פראצענט. די יאפאנישע אפענזיווע האט זיך נישט אפגעשטעלט אויף טראנס-אקעאנישע לענדער, נאר אויך אטאקירט אייראפע און יענע לענדער פון וואנען זי האט נאך פאר א פאר יאהר פריהער בעשטעלט מאשינען צום אויסארבייטען.

פראנקרייך, דאס לאנד מיט א אלטער איינ-געווארצעלטער טראדיציע פון קונסט-זייד-אינדוסטרי, ווערט לעצטענס פערפלייצט דורך יאפאנישע זיי-דען-אויסארבייטונגען, וואס קאסטען אין ליאן בילי-גער ווי דער זיידען-פאדעס... אין דער שווייץ, אין פאטערלאנד פון זייגערלעך, ווערען יאפאנישע זייגערס פערקויפט אויף... דער וואג.

דייטשלאנד און בעלגיע ווערען פערשיט מיט עלעקטרישע לאמפען צו לעכערליכע פרייזען, אין דער טשעכאסלאוואקיי קאנקורירען די יאפאנער מיט פארצעלאן, אין ענגלאנד מיט טעקסטיל-אויס-ארבייטונגען, אין אמעריקע מיט אויטאמאביל-בע-שטאנדטיילען און אין די סקאנדינאווישע לענדער מיט... קאנסערוען.

די יאפאנישע אגענטען נוצען אויס יעדע געלעגענהייט פון נאציאנאלע פייערונגען און וואס פאר עס איז נישט לאנד, כדי צו פערפלייצען דעם ארטיגען מארק מיט נאציאנאלע בילדער, פענער א. א. וו. לעצטענס ווערט דורך יאפאן אנגעבאטען אמוניציע, הגם נאך בעת דער לעצטער כינעזיש-יאפאנישער מלחמה האט יאפאן געקויפט געווער אין אייראפע.

נישטא קיין וועלט-טייל, ווי עס זאל נישט ארייגדרינגען די יאפאנישע סחורה. בלויז אין די ערשטע 6 חדשים פון יאהר 1933 איז דער יא-פאנישער עקספארט קיין אפריקע געשטיגען מיט 100 פראצענט און קיין אויסטראליע מיט 90 פרא צענט. די דיווידענדען פון די יאפאנישע אקציען-געזעלשאפטען וואקסען און אין דער צייט ווען דער אייראפעאישער עקספארט קארטשעט זיך כסדר, וואקסט דער יאפאנישער מיט העכער 100 פראצ. אין לעצטען יאהר.

אין דער געשיכטע קומען אפט פאר פארא-דאקסען. ערשט פאר 4 צעהנדליג יאהר האט דער אייראפעאישער קאפיטאליזם אין זיין אפענזיווע אויפן וויטען מזרח אויסגענוצט יאפאן ווי א מקור פון עקספלואטאציע און היינט מוז ער מיט ווייטאג צוקוקען ווי אהן כח פון הערמאטען און צוואנג רעוואנזשירט זיך דער יאפאנישער קאפיטאליזם אין גרעסערע און שארפערע פארמען, אפילו הויכע צאל-טאריפען קענען און וועלען נישט אויפהאלטען זיין עקספאנסיע.

ווי ליגט די סבה פון דער דאזיגער יאפא-נישע אפענזיווע? ערשטענס, אין דער ירידה פון דער יאפאנישער וואלוטע, דעם יען, לענדער מיט א נידריגער וואלוטע זענען תמיד עקספארט-פעהיגער ווי לענדער מיט א הויכער וואלוטע; אפטמאל ווענדען אן מלוכות אינפלאציע פאר א מיטעל צו פערגרעסערען דעם עקספארט און צו בעלעבען די ווירטשאפט.

צווייטענס, איז די אינדוסטרי ראציאנאליזירט געווארען און פערזעהען מיט אלע מאדערנע טעכ-נישע דערפינדונגען.

אבער דאס אלץ וואלט נישט דערצירט ווען נישט איין וויכטיגער פאקטאר: די מוראדיגע עקספלואטאציע פון די ארבייטער הענד. דער יאפאנישער ארבייטער לעבט אין שרעקליכע בע-דינגונגען. דער ארבייטס-טאג דויערט 16 שעה און די לוינען זענען געוואלטיג נידריג, דער לעבענס-סטאנדארט פון יאפאנישען ארבייטער שטייט אויף א גאר נידריגער שטופע און ווערט נאך מעהר אראפגעדריקט. די עקספלואטאציע פון פרויען און קינדער אין די פאבריקען איז א מוראדיגע, דער יאפאנישער ארבייטער טאר נישט שטרייקען. פראפעסיאנעלע פעראיינען ווערען נערודפט און יעדער פרוב פון קלאסען-ארגאניזאציע ווערט דער-שטיקט, קיין סאציאלען שוץ האבען נישט די אר-בייטער-מאסען, וואס הונגערן אין א צייט ווען די יאפאנישע קאפיטאליסטען מאכען אויפ'ן חשבון פון זייער ארבייט פערמעגענס. דער פאשיזם וואקסט אויך דארט פון טאג צו טאג. די „ריטער פון פורפור-וואלקען", די מיליטאריסטיש-פאשיסטישע קליקע פערשפרייט איהר נעץ איבערן לאנד. די קאפיטאלען, וואס קומען אריין אין לאנד ווערען פערוועגדעט אויף בעוואפנען זיך. קרוב 2 מיליארד יען זענען אריינגעקומען אין לאנד פונ'ם עקספארט אין משך פון יאהר 1933 און טראצדעם פערגרע-סערט זיך דער דעפיציט פון חודש צו חודש, ווייל די בעוואפנונג שלינגט אלץ איין, וואקסט טאקע די אומצופרידענקייט פון די מאסען, אבער די רעאקציע איז וואך.

דער יאפאנישער פאשיזם זוכט פערשטענדי-גונג מיט'ן אייראפעאישען, מיט דייטשלאנד קא-קעטירט דאך יאפאן שוין לאנג און אונטערשטיצט זיינע בעוואפנונגס-פלענער, גלייכצייטיג שאקעלט ער צו מיט'ן קאפ צו מוסאליני'ס רעוויזיע-פרא-גראם און לעצטענס מאכט ער אנשטרענגונגען צו-צופאסען זיך צו דער ניי-געשאפענער פאליטישער סיטואציע אין אייראפע, נישט אפזאגענדיג זיך אויף א האר פון זיינע מלחמה-פלענער געגען די פער-אייניגטע שטאטען און רוסלאנד.

ד. פ.

אנטיסעמיטיזם און קולט פון דער פויסט

דאס פערמאגען אונזערע היימישע היטלער-לייט

מיר האבען מיט מזל אין פוילען אונזערע אייגענע היטלעראווצעס, וועלכע אונטערשיידען זיך פון זייערע ברוינע דייטשע חברים בלויז מיט'ן קאליר פון זייערע העמדלעך: די גייע היטלער-לייט, וועלכע האבען זיך ארויסגעפיקט פון דמאווסקיס שטאל, וועלען טראגען העלע העמדלעך. קיין אנדערע בע-דייטענדע אונטערשידען איז צווישען די גייסטיגע פערבינדעטע נישט פארהאן.

וועגען אונזערע היימישע נאציאנאל-סאציא-ליסטען שרייבט דער „ראבאטניק":

דער זעלבער בארבארישער אנטיסעמיטיזם און קולט פון דער פויסט, די זעלבע אנטי-קאפיטאליסטי-שע דעמאגאגיע, אבער באר אויפ'ן אדרעס פון אויסלענדישען קאפיטאל, אהער ריכטיגער פון יי-דישען, די זעלבע ראדיקאלע געזעלשאפטליכע פרא זען, וואס דארפען פערבארען די פינסטערע מאסען, כדי זיי דערנאך צו שיקען אין די טורמעס אין די קאנצענטראציאנס-לאגערן אדער אונטער דער האק פון הענקער. דער איינציגער גרעסערער אונטערשיד צווישען דעם ברוינעם און העלען היטלעריזם איז דער, וואס אין דעם פוילישען היטלעריזם איז נישטא דער געצענדינעטום פון די דייטשען, דער היגער לאגער איז הונדערט-פראצענטיג קלעריקאל: די קראפט פון דער קירך אין פוילען איז אזוי שטארק, אז קיינער ערלויבט זיך נישט מיט איהר אייבצו-רייסען.

אט דער ענטוזיאזם פאר היטלער'ן דערגייט דער צו, אז די העלע העמדלעך פרייען זיך, וואס דער דייטשער היטלעריזם וועט „אוועקשטעלען לעבען דער פוילישער מערב-גרעניץ דראהענדיגע כוחות, וואס וועלען וויסען, וואס זיי פערלאנגען". יעדער גייסטיג געזונדער פאליאק דארף דאס בעטראכטען פאר א קאטאסטראפע פאר פוילען, וואס מען מוז מיט אלע מיטלען זיך ענטקעגענשטעלען איהר, אבער פאר די היטלער-זידעס מוחות איז דאס א געגענ-שטאנד פון פרייד און ענטציקונג.

די ענטשטיאונג פון דעם בייזען לאגער איז זיך לייכט צו ערקלערען. די ענדעציע איז צו שטארק קאמפראמיטירט דורך דער פאליטיק פון דער פאר-מלחמה'דיגער וואגאדע, דורכ'ן מאנגעל פון ווילען און דעציזיע אין דער פארויסזעהונג פון דער פוי-לישער אומאפהענגיגקייט די ענדעציע קאן נישט מעהר שפילען קיין ראלע אין דער צוקונפט פון לאנד. מיט'ן מאמענט ווי זי האט אין מאי 1926 פערשפילט ביי דער סאנאציע ווערט דער רעוואנזש איהרער אלץ מעהר צווייפעלהאפטיג. די ענדעציע האט זיך געקאנט ענטציקען מיט מוסאליני'ן אין יאהר 1922, אבער זי האט נישט געהאט קיין קראפט אהם נאכצומאכען, הגם אין יאהר 1923 האט זיך געהאט די מאכט אין איהרע הענד. די ענדעציע איז ענטציקט פון היטלערן, אבער פליר-טעווען מיט איהם טוט נישט זי, נאר די סאנ-אציע. די ענדעציע האט זיך פערשפעטיגט און זי קאן שוין מעהר נישט דערייאגען די געשעהעני-שען, וועלכע יאגען מיט אזא געוואלדיגער שנעל-קייט.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס די יונגערע און ווייניגער געדולדיגע עלעמענטען האבען געגרינדעט די בייזע פארטיי, וועלכע איז איי-גענטליך נישט מעהר ווי די אויפגעפרישטע פעריוני-גערטע ענדעציע, זי האט אבער פון דער אלטער ענדעציע גארנישט בעקומען בירושה און האט דע-ריבער איבערגענומען דעם גאנצען באגאזש פון היטלעריזם.

דער ארגאן פון די סאציאליסטען שטעלט זיך דאן אפ אויפ'ן פלירט, וועלכען ער האט פערפיהרט מיט די יונגע ענדעקעס און פוילישע היטלערלייט די סאנאטארישע פרעסע: די בלעטער פון ב.ב. מאכען גאנץ אפען אפעריטעס אויפ'ן אדרעס פון דער בייזער פארטיי זיך צו זעצען ביי איין טיש און בעראטען זיך, ווי אזוי און אונטער וועלכע בעדינ-גונגען צו גיין אינאיינעם. עס איז אבער א ספק, מיינט דער „ראבאטניק", צי די בייזע וועלען גיין מיט דער סאנאציע. ביי זיי לאזט זיך מערקען א טענדענץ, די סאנאציע ארויסצושטויסען און צו פער נעהמען איהר ארט אין די מוחות פון דער פוי-לישער יוגענד.

די ארבייטער און די פועלים, מיינט דער „ראבאטניק", דארף מען נישט ווארענען געגען דער געפאהר פון דעם היימישען פאשיזם: די ערפאה-רונג פון די היטלעראווצעס אין דייטשלאנד און אין די אנדערע לענדער האבען די פוילישע ארבייטער און פועלים געגוג שוין אנגעלערענט.

אויך פירשט שטארעמבערג וויל „שיצען די קריסטען"

קאמפאניע געגען די יודישע פרייע-פראפעסיעס אין עסטרייך

פירשט שטארעמבערג, דער פיהרער פון דער עסטרייכישער היימוועהר, וועלכער האט פראוואצירט און דאן א טעטיגען אנטייל גענומען אין אונטער-דריקען דעם סאציאליסטישען אויפשטאנד, איז אנ'אנטיסעמיט לויט זיין אפשטאמונג, לויט זיין ערציהונג און טראדיציע: ער שטאמט פון יענע הויכע שטעלטען אדעל, וואס פלעגט יודען און פויערים העצען מיט הונד און צו יודען און צום פראסטען פאלק זיך בעציהען מיט דער גרעסטער פעראכטונג. ער וואלט גארנישט געהאט געגען דעם, אז מען זאל זיך שוין נעהמען דערשטיקען אין עסטרייך די אסט-יודען און דאן אויך די היימישע יודען.

אינטערעסאנט איז די רעדע, וועלכע דער פירשט האט געהאלטען אויף א באנקעט פון דער ענגליש-אמעריקאנישער פרעסע. דער פירשט האט פערשטאנען, אז ער טרעט ארויס נישט פאר א געוועהנליכער אודיטאריע, אז ער מוז דעריבער זיין זעהר פארזיכטיג: נישט אין ענגלאנד, נישט אין אמעריקע וועט ער קיין פאפולערקייט זיך נישט דערווערבען מיט אפען אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען. ער האט דעריבער געדעדט זעהר פארזיכטיג, פערשטייט זיך, האט ער בעזאגט, וועגען פראצענט-נארמע דענקען מיר נישט, נאך מעהר געטרייע יודען לאדען מיר אפילו איין צו מיטארבייט, אבער דאך דארף מען שאפען בעזונ-דערע געזעצען, וועלכע זאלען פערהיטען די אינ-טערעסען פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג. (אט דיזעלבע ווערטער, וואס מיר הערען ביי די אנטיסעמיטען פון אלע לענדער און פעלקער: זיי מיינען דאך אינערגעץ נישט שלעכטס צו טון די יודען, זיי ווילען נאר אפהיטען די נישט יודישע בעפעלקערונג פאר'ן יודישען בייז).

רעדען אין עסטרייך וועגען איבערגעוויכט פון יודען, וואס פאר זיי זאל מען מוזען אפהיטען די אינטערעסען פון דער קריסטליכער בעפעלקע-רונג – קאן מען נאר מיט א גרויסער מאס חוצפה און צביעות. נישט בלויז די העכערע, נאר אויך די נידריגע אדמיניסטראציע אין עסטרייך, דאס געריכט, די שול זענען אינגאנצען פריי פון יודען. די יודען זענען נישט קיין שום לאסט פאר דעם מלוכה-אוצר: נישט קוקענדיג אויף אלע אפמאכען, ווערען די יודען אויסגעמיטען אין די מלוכה'שע

(ווייטער זעה 9-טע זייט).

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

דינסטאג
24
ט
אייר תרצ"ד

אפריל

זון-אויפגאנג 4.25
זון-אונטערגאנג 6.45

אנהויב פון וואהל-קאמף אויף דער יוד. גאס

אפקלאנגען פון די אונטערהאנדלונגען וועגען אלגעמיינעם יודישען בלאק

ערקלערונג פון פארשטעהער פון צענטראלען האנדווערקער=פערבאנד ה' ראובן האפמאן

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה, אז די פארשטעהער פון צענטראלען האנדווערקער=פערבאנד פאלודניאווא 4 האבען נישט אנטיילגענומען אין דער בעראטונג, וועגען גרינדען אן אלגעמיינעם יודישען בלאק, האבען מיר זיך געווענדעט וועגען דעם ענין צום פארזיצער פון דער פאליטישער קאמיסיע ביים וואהל-קאמיטעט פון צענטראלען האנדווערקער=פערבאנד, ה' ראובן האפמאן, וועלכער האט אונז געזאגט:

באמת, האט ה' ד"ר קוויש בעקומען א ידיעה וועגען דער בעראטונג, וועלכע איז פארגעקומען שבת ביינאכט אין דער קהלה.

צוליב דעם וואס די ידיעה וועגען דער בעראטונג האט דער פארזיצער פון צענטער. האנדווערקער-פערבאנד בעקומען סך-הכל עטליכע שעה פאר דער בעראטונג, איז טעכניש נישט מעגליך געווען צונויפצושטעלען א זיצונג וועגען אננעהמען א בעשלוס מכח אנטייל אין דער געפלאנטער בעראטונג.

– מיין פערזענליכע מיינונג איז, זאגט ה' האפמאן, אז מיר וואלטען יא געווען אנטייל גענומען אין דער בעראטונג און מיר וואלטען זיך דארטען געשטעלט אויף דעמזעלבען שטאנדפונקט, וועלכען מיר האבען שוין אגב אמאל פארמולירט פאר'ן פרעזעס מינצבערג, אז מיר זענען פאר דער גרינדונג פון אן אלגעמיין יודישען פרא-רעגירונגס'בלאק. ס'זענען באמת נישט פערהאן קיין שום סיבות, אז מיר זאלען אויפ'ן איצטיגען מאמענט זיך דארפען ארויסזאגען געגען אזא בלאק, נאטירליך טאר דערביי נישט אויסנעמיטען ווערען די ציוניסטישע ארגאניזאציע, ווייל מיר ווייסען אלע איהר ווערט און גרויס און אהן דער דאזיגער ארגאניזאציע קען נישט זיין קיין אלגעמיין יודישער בלאק.

די בעהויפטונג פון פרעזעס מינצבערג, אז צוליב דעם איז נישט געקומען צו קיין פערשטענדיגונג מיט די ציוניסטען, ווייל זיי האבען געוואלט צוערשט א בלאק נאר מיט דער „אגודה" – איז נישט קיין גאנצע, ווייל דערצו דארף מען צוגעבען, אז דער זין פון א ציוניסטיש-אגודה'שען בלאק איז געווען טאקע דאס, אז די פאלגען דערפון זאלען זיין אן אלגעמיין-יודישער בלאק, צו וועלכען אלע אנדערע גרופירונגען וואלטען זיכער צוגעשטאנען. איך מוז אויסזאגען א סוד, אז בעת ס'איז בעקאנט געווארען, אז די פאלקיסטען האבען געשלאסען א בלאק מיט די אומפארטייאיש-רעליגיעזע האב איך פארגעלעגט, אז די ציוניסטען זאלען מיט דעם נייעם בלאק אונטערהאנדלען, כדי דערנאך צו צווינגען די „אגודה" צו דער שאפונג פון אן אלגעמיינעם בלאק. דער ציוניסטישער וואהל-קאמיטעט האט דעם פארשלאג אבער אפגעווארפען מיט'ן מאטיוו, אז מ'דארף געהען אפען מיט די מיינונגען און פאדערונגען אהן שום הינטערוועגען.

טראץ מיין אכטונג צו דער פערזאן פון ה' מינצבערג האלט איך זיין ערקלערונג וועגען אנטייל פון די ציוניסטען אין בלאק פאר קיין נישט-אויפריכטיגע, וואלט ה' מ. געמיינט ערנסט מיט'ן שאפען דעם אלגעמיין-יודישען בלאק, וואלט ער געשאפען געווארען קודם-כל דורך די צוויי גרויסע פאליטישע ארגאניזאציעס.

ס'איז דאך אבער נאך נישט אויסגעשלאסען, אז אזא אלגעמיין=יודישער בלאק זאל געשאפען ווערען און אין דעם וואלט געקענט פיל מיטהעלפען דער מיטגליד פון געשאפענעם פרעזידיום ה' יאקוב הערץ, וועלכער איז דארט דער איינציגער באמת אומפארטייאישער מענש.

אויפקלערונג פון דער פינאנץ-קאמער

וועגען שטייערן פון קאמיס- און פערמיטלונגס=אונטערנעהמונגען

(2) די לאדזער פינאנץ-קאמער האט ארויסגעגעבען א וויכטיגע אויפקלערונג וועגען דעם ענין-שטייערן פון קאמיס- און פערמיטלונגס-אונטערנעהמונגען.

לויט דער דאזיגער אויפקלערונג דארף מען פאר קאמיס- און פערמיטלונגס-אפעראציעס אויסקויפען בעזונדערע פאטענטען, אויב די ענטשפרעכענדע האנדעלס=אונטערנעהמונג האט א פאטענט וועניסטענס פון צווייטער קאטעגאריע.

קאמיס = אפעראציעס זענען פריי פון אומזאץ-שטייער. ווען די בעדינגונגען פון קאמיס=פערקויף זענען נישט דערהאלטען געווארען, און ווען פון אפמאכען, וואס ענטשפרעכען נישט די קאמיס - בעדינגונגען, דארפען בעשטייערט ווערען פון דעם פולען סחורות-אומזאץ.

אונטערנעהמונגען פאר האנדעלס-פערמיטלונג וואס בעזיצען סחורות פון דריטע פערזאנען, צאהלען דעם שטייער פון פולען סחורות-אומזאץ, אונאפהענגיג דערפון, צי זיי האנדלען אינ'ם נאמען און אויפ'ן חשבון פון פערזאנען, וואס צאהלען אומזאץ-שטייער, צי אינ'ם נאמען און אויפ'ן חשבון פון פערזאנען, וואס צאהלען נישט דעם דאזיגען שטייער.

צווישען בליץ און האקענקרייץ

ויתרוצצו – אויסגערינען זאלען זיי ווערען...

(2) כידוע, זענען אין לאדז לעצטענס ענטשטאנען צוויי גרופען נאציאנאל-סאציאליסטען.

איין גרופע טראגט העמדלעך פון קארשען-קאליר מיט א בליץ-צייכען אויפ'ן לינקען ארמעל און די צווייטע גרופע טראגט העמדלעך פון כאקי, גרינע קראוואטען און אויפ'ן לינקען ארבעל א ווייס-רויטען האקענקרייץ.

די דאזיגע ביידע גרופען בעקעמפען זיך שטארק געגענזייטיג.

עהערגעכטען אין אווענד איז אויף פאדלעשנא 8 פארגעקומען א „חנוכת הבית" פון א נייעם לאקאל, וועלכען עס האבען געדונגען די „בליציגע" היטלעראווצעס. דער ענין איז, זעלבסטפערשטענדליך, געווען פערבונדען מיט א שנאפסעל..

ארום האלבע נאכט, ווען ס'איז געווען גאר וואזשנע און די „בליסקאוויטשניקעס" האבען זיך אויף ריכטיג צוהוליעט, האט זיך אין לאקאל אריינגעריסען א חברה פון די קאנקורירענדע האקענקרייצלער, און צווישען ביידע צדדים איז אויסגעבראכען א געשלעג אויף מעסערס און קאסטעטען...

עס איז ארויסגערופען געווארען פאליציי, און ס'האט געדויערט א היפשע ווילע ביז מ'האט דעם בלוטיגען געשלעג ליקווידירט.

אויפ'ן ארט זענען געבליבען עטליכע פערוואונדעטע, צו וועלכע מ'האט ארויסגערופען פאגאטאוויע.

א רייה פערזאנען זענען ארעסטירט געווארען. זייערע נעמען ווערען, לטובת דער נאכפיהרטער אויספארשונג, נישט פערעפענטליכט.

די צוויי בלוטיגע באנדיטען

וואס זענען בעפאלען די אינקאסענטקע חיה קליין ווערען דאנערשטאג געמשפט

דעם 28=טען דעצעמבער פ. י. איז אויף כוינא אויסגעפיהרט געווארען א דרייסטער רויב-אנפאל, וואס האט אויך געבראכט מענשליכע קרבנות.

די 22-יעהריגע אינקאסענטקע, חיה קליין איז אוועק אויף כוינע איינצוקאסירען די ראטעס ביי די קליענטען.

אויף רוג וועסאלא און סושינסקא זענען אויף די אינקאסענטקע קליין אנגעפאלען צוויי באנדיטען, איינער פון זיי האט איהר דערלאנגט א העפטיגען קלאפ איבער'ן קאפ און דער צווייטער באנדיט האט ביי דער בעפאלענער ארויסגעריסען די טעטשקע מיט געלד, אין וועלכער עס איז געלעגען 600 זל.

פרל. קליין האט אבער נישט פערלוירען דאס בעוואוסטזיין און האט אויפגעהויבען אן אלארם.

אויף איהרע געשרייען זענען זיך צונויפגעלאפען פערביגעהער, וועלכע האבען זיך געלאזען נאכיאגען די באנדיטען.

כדי די באנדיטען זאל זיין לייכטער נעלם צו ווערען, האבען זיי אנטלויפענדיג געווארפען אויף דער ערד געלד, מען זאל מיינען, אז דאס איז דאס צוגערויבטע געלד.

דער איינוואוינער פון גזשיבאווא 12, סטעפאן וויבור, האט דעריאגט די באנדיטען און איינעם פון זיי אנגעכאפט, ביי דער האנד און געוואלט ארויסרייסען דעם רעוואלווער, וואס ער האט געהאלטען, דער צווייטער באנדיט, זעהענדיג, אז זיין חבר איז אין סכנה, האט ער אויסגעשאסען און וויבור איז געפאלען א שטערבליך פערוואונדעטער.

דאס זעלבע איז געשעהען מיט וויבורס ברודער יאן, אויך איהם האבען די באנדיטען אוועקגעלעגט א שטערבליך פערוואונדעטען.

דאס געיעג נאך די באנדיטען האט אבער נישט אויפגעהערט. נישט קוקענדיג אויף די צוויי קרבנות האבען פערבייגעהער ווייטער פערפאלגט די באנדיטען. די באנדיטען האבען אבער נישט אויפגעהערט צו שיסען אויף די מענשען, וואס האבען זיי נאכגעיאגט.

עס זענען אויך פערוואונדעט געווארען: קאזשימיעזש בעשיעצינסקי, סטעפאן מאלעק און אלפרעד דאניקאווסקי.

א פאליציאנט האט די באנדיטען נאכגעשאסען און שווער פערוואונדעט איינעם פון זיי, באלעסלאוו נאוואק'ן. דער צווייטער איז ענטלאפען, אבער אויך איהם האט מען אויפ'ן צווייטען טאג געכאפט און ארעסטירט.

דאס, וואס נאוואק איז געווען שווער פערוואונדעט, האט איהם אפגעראטעוועט פון א שטאנד=געריכט.

איבערמארגען, דאנערשטאג וועט אינ'ם היגען קרייז-געריכט פארקומען דער פראצעס פון די ביידע בלוטיגע באנדיטען באלעסלאוו נאוואק און באלעסלאוו גזשיוואנאוויטש.

יודיש קאמעראל-טעאטער
אלעע 1. מאי 2.
גרויסער ערפאלג!
היינט, דינסטאג, 9 אווענט
גאסטשפילען פון אנסאמבל פון ווארשאווער „פאוויליאן"=טעאטער
אנפיהרונג: חיים סאנדלער
צוזאמען מיט די בעליבטע ארטיסטען חנה לעווין און ראזא סאנדלער.
1=טע גרויסע פאלקס=פארשטעלונג
פרייזען פון 50 גר. ביז 1 זל. – סענסאציאנעלער בינע-רעפארטאזש פון היטלער=לאנד
לאדז האט נאך דאס נישט געזעהען! גרעסטע טעאטער=סענסאציע!
אין ברוינעם גיהנם
אין 3 אקטען, 5 בילדער פון יחיאל פאס. אין דער פיעסע ווערען בולט געשילדערט די

גרויליכקייטען פון היטלער-לאנד
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון טעאטער.

מ'טאר נישט האלטען קיין שום גיפטיגע סובסטאנצען אין די בעקערייען

(2) די בעקער-צעכען אין לאדז האבען נעכטען פונאנדערגעשיקט אן אויפרוף צו די בעקערס מכוח'ן איינפיהרען א רייה אויסבעסערונגען ביים פראדוצירען געבעקס.

דער דאזיגער אויפרוף איז ארויסגעגעבען געווארען אין שייכות מיטן טראגישען פארפאל פון א מאסען-פערגיפטונג מיט ארשעניק אין גראדזשיסק-פאזנאנסקי, מחמת'ן בענוצען זיך מיט ארשעניק ביים באקען זעמעל.

די בעקער-צעכען ווייזען אן, אז מ'טאר נישט האלטען ביי זיך אין די בעקערייען וואסערע נישט איז סם'ענדע סובסטאנצען.

א סכסוך אין דער פאביאניצער טעקסטיל=אינדוסטריע

(א) ס'איז אויסגעבראכען אין א רייה פאביאניצער קלענערע טעקסטיל=פאבריקען א סכסוך מחמת'ן פערקלענערן די לוינען אין פערגלייך מיטן קאלעקטיוון אפמאך און צוליבן צווינגען די ארבייטער צו ארבייטען 10–14 שעה א מעת לעת.

די פראפעסיאנעלע פעראיינען האבען זיך אונטערגענומען צו ליקווידירען דעם סכסוך.

א פאבריקס-שרפה

(2) נעכטען איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער שיילערייי פון עליאש צוקער אויף דרעוונאווסקא 41.

די שרפה איז ענטשטאנען מחמת'ן אומפארזיכטיגען בענויין זיך מיט פייער, פון וועלכען עס האט זיך אנגעכאפט א פעטעל מיט אייל.

פייערלעשער האבען די שרפה איינגעלאשען אין פערלויף פון א האלבער שעה.

דער היזק איז א קנאפער.

פערשוואונדען געווארען א מאן

(2) העלענא יאקובאוויטש פון אל. 1=טער מאי 11 האט נעכטען געמאלדען אין 4 קאמיסאריאט, אז עס איז פערשוואונדען געווארען איהר מאן יעקב נפתלי יאקובאוויטש.

מיט 3 וואכען צוריק איז יאקובאוויטש ארויס פון שטוב און האט זיך לעת עתה נישט צוריק געקעהרט.

ווער ס'ווייסט עפיס וועגען איהם, ווערט געבעטען צו מעלדען אין 4 קאמיסאריאט פערזענליך, אדער טעלעפאניש אויפן נומער 116-54.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פילם!
— I —
מיטרייסענדע דראמע א. נ.
„געלע מאסקע"
אין די הויפט-ראלען:
Warwick Ward i Lupino Lane.
— II —
די רייצענדע מעלאדישע אפערעטקע א. נ.
„די כלה פון וויען"
אין די הויפט-ראלען:
Marta Eggert i E. Barric.
נעכסטער פראגראם:
„די פאסירונג אויף לידא"
אנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאג 12 בייטאג

אַפּטייקן

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ק. לייבוועבער (פרייהייטס-פלאַץ 2), י. הארטמאן (מלינאַרסקאַ 1), וו. דאנילעצקי (פּיעטריקאָווער 127), א. פערעלמאַן (ציגעל-גאַס 32), י. צימער וואָלטשאַנסקאַ 37), ה. וואַיטשיצקי (נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 27).

אויטאָ האָט איבערגעפאָהרען אַ 16-יאָהריגען יונגעל

(2) אויף צעגעלניאַנאַ 20 איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַן אויטאָ דער 16-יאָהריגער העניק גאָורישאַק (פון פּאָלאַצאָוואַ 3).

אַ שווער צושעדיגטען אויפן גאַנצען קערפּער מיט צובראָכענע אברים האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

דער שאָפער רודאָלף רוטה איז פערהאַלטען געוואָרען.

פּאָליטישע פּראָצעסען

(א) נעכטען האָט דאָס היגע קרייז-געריכט פערמשפּט די בעשולדיגטע אין קאָמוניסטישער טעטיגקייט:

דעם 16-יעהריגען מענדעל מרדכי קוטנער אויף אַן'אומבעשטימטען טערמין אויסבעסערונגס-הויז.

דעם 19-יעהריגען מענדעל ווינער — אויף אנדערטהאַלבען יאָהר טורמע.

די 30-יעהריגע גיטעל טויבע אלשטיין—אויף 2 יאָהר טורמע.

אלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער יודישער סעקציע ביים זשורנאליסטען-סינדיקאַט

פרייטאָג דעם 27 אַפּריל קומט פאָר אַן'אויסערגעוועהנליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער יודישער סעקציע ביים לאָדזער זשורנאַליסטען סינדיקאַט, אויפ'ן סדר היום געפינט זיך די פראַגע וועגען פאָרשלאַג פון דער רעגולאַמין קאָמיסיע צו ליקווידירען די סעקציע. צוליב דער וויכטיגקייט פון דער פראַגע ווערען אַלע חברים געבעטען אונבעדינגט צו קומען, די פערזאַמלונג קומט פאָר 11 פאַרמיטאָג צום ערשטען טערמין און 12 מיטאָג צום צווייטען טערמין,

שטורעם-ווינט איבער לאָדז

אַנטענעס און שילדען זענען געפלויגען אין דער לופטען

(2) נעכטען גרויס צוויי בייטאָג איז פּלוצים איבער לאָדז און דער סביבה אדורך אַ שטאַרקער שטורעם-ווינט.

דער ווינט איז געווען אַזאַ שטאַרקער, אַז ער האָט ממש איבערגעקעהרט דורכגייער אין די גאַסען.

הונדערטער אנטענעס זענען אַרונטערגעריסען געוואָרען פון די דעכער, און צוזאַמען מיט די גראָפּגעריסענע שילדען געפלויגען אין דער לופטען.

עטליכע צעהנדליג פערזאָן זענען לייכט פער וואונדעט געוואָרען פון אַרויסגעזעצטע שויבען, אין אויף דער פּאַגאַטאָוויע-סטאַציע האָבען זיך געמאָלדען פיעל מענשען מיט פערשטויבטע אויגען,

אָדער מיט צוקאַליעטשעטע קערפּער-טיילען.

אויף איינינע לאָדזער מערק זענען איבערגעקעהרט געוואָרען די האַנדעלס-ביידלעך.

אויך אין דער סביבה פון לאָדז האָט דער שטורעם-ווינט אָנגעמאַכט בעדייטענדע היזקות. אין איינינע דערפער זענען אַרונטערגעריסען געוואָרען די דעכער פון הייזער און פון שטאַלען.

אויפן וואַרשאָוועער שאָסיי, נעבען זגערזש, זענען אַרונטערגעריסען געוואָרען די טעלעפאָן-דראָטען, וועלכע זענען שפּעטער פאַרריכט געוואָרען.

ערשט אָוונד-צייט האָט זיך דער ווינט איינגעשטילט.

פון פעראיין פון די יודישע קעמפער פאַר פּוילענס בעפרייאונג

די טעג איז פאָרגעקומען אַן'אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די יודישע פראָנט-קעמפער פאַר פּוילענס בעפרייאונג מיט דער בעטייליגונג פון פאָרשטייער פון דער וואַרשעווער פעדעראַציע.

פון דעם בעריכט, וואָס ס'האָט אָפּגעגעבען סעקרעטאַר מאַרקאָוויטש איז צו זעהען, אַז ביים פעראיין איז טעטיג אַ יורידישע קאָמיסיע, וואָס ערטיילט יורידישע הילף פאַר די מיטגלידער און אַ מעדיצינישע הילפס-קאָמיסיע.

אין דער צענטראַל-פערוואַלטונג זענען אריין פאָלגענדע ה"ה: פּרעזעס — א. בעלער, וויצע — אַדוו. מענקעס, פּאָרוטשניק זשימנאָוואַדאַ, סעקרעטאַר — מאַרקאָוויטש. אין דער פערוואַלטונג: מאַנדעלטויב, בלומענפעלר, ריינהאַרץ, גרינשפּאַן, בורשטין, פּעהגין, אורבאַך, ד"ר באַרענשטיין און ד"ר בליקסמאַן.

אין דער רעווידיר-קאָמיסיע: קאָנסול מ. קאָהן, זילבערבערג, קאָזלאָווסקי, אינזש. בלאַשקאָווסקי און אַדוו. לאַנדאַ.

אין חברים-געריכט: פּולקאָווניק ד"ר קאַמעלהאַר, ווייסבערג און אַדוו. פּאָזנאַנסקי.

אין דערווירטשאַפטס-קאָמיסיע: זילבערבערג, קאַצענגאָלד, ווייגבערג און קאָזלאָווסקי.

פאַר אַלע מיטגלידער בראש פון דער קאָמיסיע שטעהט אדוו. מינקעס, ווי אויך אַ מעדיצינישע הילפס-קאַסיע מיט אָנגעזעהענע מיטגלידער דאָקטוירים.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען.

ראַדיאָ-ווינקעל

ערפונדען אַן'אַפּאַראַט, וואָס פערשרייבט די געדאַנקען פון מח

מיט אַ קורצער צייט צוריק האָבען זיך אין דער וועלט-פרעסע בעוויזען ידיעות וועגען סענסאַציאָנעלע פאָרשונגען פון איטאַליענישע און רוסישע געלעהרטע, וועלכע האָבען פעסטגעשטעלט אַז דער מח פון אַ מענש שטעלט מיט זיך פאָר אין אַ געוויסען זין אַ ראַדיאָ-סטאַציע וועלכע שיקט אַרויס פון זיך שטראַהלען. די דאָזיגע שטראַהלען ווערען אויפגעכאַפּט דורך אַנדערע מענשען, וועמענס מח איז אַזוי געשטעלט אויף דערזעלבער כוואַליע. מיט דער עקזיסטענץ פון די דאָזיגע כוואַליעס ווילען די געלעהרטע פערענטפערען די ביז איצט נאָך נישט אויפגעקלערטע ערשיינונגען פון טעלעפּאַטיע, סוגעסטיע, ספּיריטיזם און אַנדערע מערקווירדיגע אייגענשאַפטען פון מענשליכען מח, וועלכע זענען נאָך ביז איצט געבליבען אַ רעטעניש פאַר דער וויסענשאַפט.

איצט מעלדען די אַמעריקאַנער צייטונגען, דאָס אין ראָקפעלערס אינסטיטוט ווערען געמאַכט פאָרשונגען איבער'ן מענשליכען מח וואָס קלינגען ממש פאַנטאַסטיש און אונגלויבליך.

עטליכע אַמעריקאַנער געלעהרטע האָבען זיך ספּעציעל בעשעפטיגט מיט אינוואַלידען פון דער וועלט-מלחמה וועלכע האָבען אויפ'ן פראָנט בעקומען וואונדען אין קאָפּ. ביי אַ טייל פון זיי זענען נאָך די וואונדען ביזן היינטיגען טאָג נישט פערהיילט. אַט אין די דאָזיגע אָפענע ערטער פון שאַרבען האָבען די געלעהרטע אַריינגעשטעקט די עקען פון עלעקטרישען דראָט, וועלכען זיי האָבען פעראייניגט מיט אַ ספּעציעלען רעגיסטריר-אַפּאַראַט, עהנליך צום אַפּאַראַט וואָס רעגיסטרירט דעם לופט-דרוק און פערלויף פון וועטער, ער האָט זיך אַרויסגעוויזען אַז יעדעס מאָל, ווען דער מח פון אינוואַליד האָט אָנגעהויבען עפּעס צו טראַכטען האָט דער פעדער אויפן וואַלץ פון רעגיסטריר-אַפּאַראַט אָנגעהויבען צו צייכענען פערשידענע זיגזאַגען, אינטערעסאַנט איז, דאָס גענוי די זעלבע זיגזאַגען האָבען זיך בעוויזען אויך ביי די איבעריגע אינוואַלידען ווי באַלד זיי האָבען אָנגעהויבען צו טראַכטען וועגען דערזעלבער זאַך וואָס דער ערשטער קראַנקער האָט געטראַכט.

איצט זענען די געלעהרטע בעשעפטיגט ביים „איבערלייענען" און פערשטעהען די געהיימניספולע זיגזאַגען אויפ'ן פּאַפּיר, וועלכע די פעדער פון רעגיסטריר-אַפּאַראַט האָט אָנגעצייכענט.

דער דאָזיגער מערקווירדיגער עקספּערימענט דינט לויט דער מיינונג פון די געלעהרטע אַלס אַ נייער איבעריגער בעווייז, אַז דער מענשליכער מח איז ווי אַ ראַדיאָ-סטאַציע, וואָס שיקט אַרויס פון זיך ראַדיאָ כוואַליעס.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט
בראַנדזען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייבטע פּלאַטפוס-איינלאַגען גאַבען פיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אַבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פּיעטריקאָווער 119, טעל. 281-81

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20 טעל. 213-84
קינסטלערישע לייטונג: מאַריס לאַמפּע.
דעם גרעסטען ערפאָלג האָבען די בעריהמטע אַרטיסטען
ר. שושנה — און — מאָריס לאַמפּע
צוזאַמען מיט'ן גאַנצען נייעם קינסטלער-אַנסאַמבל.
היינט, דינסטאַג, 9 אָוונט דער גרעסטער וועלט-שלאַגער
אורקע נאַכאַלניק'ס „דין טורע"
אין 3 אַקטען (9 בילדער). אינסצעניזירט: ר. שושנה. רעזשיסירט: מ. לאַמפּע. מוזיק-אילוסטראַציע: דוד ביינעלמאַן. ס'בעטייליגען זיך: שמואל לאַנדוי, שמחה ווינטרויב. מיכאל קליין, ליובאַ ראָזענבערג, גאָוואַ-ווייס, יעקב גרינשפּאַן, נתן רייכענבערג, דוד האַמבורגער, חנה מאָדערמאַן, הערש באַלבירסקי, ס. בעזמאַן, ק. גוטמאַן, וו. ביידהויז.
בילעטען צו בעקומען אין טעאַטער-קאַסע,

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאַס 4, טעל. 216-90
נעהמט אָן אין הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען. מענער-שוועכע
אויפנאַהם-שעה'ן פון 8–1 מיטאָג און 5–9 אָוונט.

דער אַרייער-פּאַראַגראַף

ר. אייזראַעל

92

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

— וואָס פאַראַ עצה האָט איהר פאַר מיר, האָט דער שטורמיסט געפרעגט, ווי אַזוי קען איך אַוועקגעבען דעם דאָקומענט.

— גאַנץ פּשוט, האָט פריצי געזאָגט, איהר דאַרפט אַוועקגעבען דעם דאָקומענט און זיך היטען בעצאָהלען אַזויפיל געלד אַז איהר זאָלט קענען לעבען אָהן אייער איצטיגער בעשעפטיגונג.

— מיינט איהר, אַז נאָך אַזאַ געשיכטע קען איך נאָך בלייבען אין דייטשלאַנד?

— אפשר נישט. איז וואָס? קען מען נישט רוהיג און גליקליך לעבען ערגעץ, אַנדערשוואו?

—כ'האָלט אַז מ'דאַרף דאָס נישט טון, אָבער ווען איהר מייגט די ערהנ(?) וואָלטען געקענט מיין לאַגע ווען איהר וואָלט געוואוסט ווי אַזוי איך פייניג זיך מיט מיין קראַנקע פרוי און מייגע קינדער, איך בין ביז איצט איינגעזעצען געווען אָהן אַרבייט און ס'איז מיר קיינמאָל נישט איינגעפאַלען, איך צו בעהמען צו אַזאַ בעשעפטיגונג ווי איצט. וואָס האָב איך אָבער געזאָלט טון, די אומשטאַנדען האָבען זיך געענדערט און איך האָב נאָך נישט געקענט בעקומען קיין אַרבייט, איך בין נישט געווען קיין מיטגליד אין דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי און מ'האָט מיר קיין אַרבייט נישט געוואָלט געבען, ערשט נאָך לאַנגע בעמיהונגען האָט זיך מיר איינגעגעבען צו בעקומען די דאָזיגע בעשעפטיגונג, אָבער וואָס האָב איך דערפון? וואָס פערדין איך דערביי, ס'איז שווער צו לעבען מייגע הערען.

— איך פערשטעה שוין אַלץ, האָט פריצי ווייטער געצויגען דאָס געשפּרעך, קומט אַרויך צווישען זיך מייגע הערען, און זאָל בעקומען אַ סוף צוח דאָזיגען נישט אָנגענעהמען ענין.

— און וואָס טראַכט איהר, האָט בעהמע געזאָגט, אַז מיר איז אָנגענעהם דער ענין, איך האָב נישט קיין מורא פאַר דער גאַנצער געשיכטע, דער דאָקומענט איז אונבעדינגט אַ געפעלשטער אָבער נאָך וואָס זאָל מיין נאָמען אַרומגעשלעפּט ווערען אומעטום, נאָך וואָס זאָל איך ווערען אַן'אָביעקט פון אַ געשפּרעך, איך וויל דערלעבען אַז דער דאָקומענט זאָל פערשוואונדען ווערען פון דער וועלט און איך בין גרייט איך דערפאַר אַרויסצוהעלפען פון דער בויט אין וועלכער איהר געפינט זיך. זאָגט וואָס פערלאַנגט איהר דערפאַר, דער שטורמיסט האָט אָנגעקוקט בעהמען און דאַן פריצין, ער האָט זיך נישט געקענט דעצידירען אַרויסצוזאָגען אַ סומע, ער האָט געמאַכט דעם אָבשטעל ווי ער וואָלט געזוכט אַזאַ סומע, וועלכע זאָל זיין נישט ווייניג אָבער זי זאָל נישט אָפּשרעקען בעהמען. ענדליך האָט ער זיך דעצידירט.

— איך וואָלט געמיינט, האָט דער אונבעקאַנטער שטורמיסט געזאָגט, אַז פאַר אַזאַ ענין, אויב איך זאָל זיך שוין אויף איהם דעצידירען דאַרף איך פערדינען פופציג טויזענד מאַרק.

— וואָס? האָט בעהמע אַ געשריי געטון אַזוי, אַז מ'האָט זיך אומגעקוקט פון עטליכע טישלען אַרום, איך האָב נישט אַזוי פיל געלד, ווי פאַלט אייך אַפילו איין אַרויסצורעדען אַזאַ סומע, האָט בעהמע שטיל צוגעגעבען.

— אין נישט, האָט דער שטורמיסט געזאָגט, און זיך געוואָלט אויפשטעלען פון טיש.

— איהר קענט צווישען זיך נישט אַדורכקומען, האָט פריצי זיך ווידער אַריינגעמישט אין די אונטערהאַנדלונגען, אפשר וואָלט איך אייך פערמיטעלט?

— ס'איז דאָך אונערהערט, דער מאַן פערלאַנגט פון מיר אַ סומע, וועלכע איך בין בשום אופן נישט אימשטאַנד צו געבען.

— וועגען דעם זאָלט איהר נישט רעדען, פאַרן טייוועל איז שטענדיג פאַראַן געלד, איבעריגענס איז אויף אייך נישט אַזאַ שטאַרק רחמנות דער לייטע באַנט, האָט פריצי מיט אַ געלעכטער געזאָגט, מ'האָלט איך דאָך פאַר אַ רייכען מענשען.

— כ'מיין, האָט דער שטורמיסט זיך ווי פערענטפערט, איך נעהם דאָך נישט ביי אייך אומזיסט קיין געלד, איהר זענט דאָך צו דעם צוועק ספּעציעל געקומען צו דעם גרעסטען פּריוואַט-דעטעקטיוו אין דייטשלאַנד. ער וואָלט אויך פאַר אייך נישט געאַרבייט אומזיסט. איהר זענט דאָך אַהער געקומען כדי צו אַנגאַזשירען דעם דעטעקטיוו אויף אויסצוגעפינען דעם דאָזיגען דאָקומענט,

בעהמע האָט געפיהלט אַז ער איז אַדורכגעפאַלען איבעריגענס ווייס דאָך דאָס ווערט זיין יעדע סומע, אַז ער זאָל איינמאָל פאַר אַלעמאָל זיין רוהיג. דער דעטעקטיוו וואָלט דאָך איהם אויך געקאָסט, פון וואַנען אָבער בעהמט ער דאָס געלד, ער אַליין האָט דאָך גוט געוואוסט אַז ער האָט נישט קיין געלד אַז ער האָט שוין אויף הוליאַנקעס פערבראַכט אַפילו געלד פון דער פאַבריק אין וועלכער ער איז געווען אַנגעשטעלט.

— אויב איך האָב נישט קיין עצה, האָט בעהמע ענדליך געזאָגט, וועל איך מוזען איינגעהן אויף דעם דאָזיגען פאָרשלאַג.

— איך צווינג אייך צו גאָרנישט, האָט דער אונבעקאַנטער ווייטער געצויגען בעהמעס נשמה, איהר האָט אַ ברירה נישט איינצוגעהן דערויף, איין זאַך וויל איך באַר זאָגען איהר זאָלט דערפון וויסען: דער דאָקומענט איז דורכאויס אַ אויטענטישער אַ ריכטיגער. איהר האָט דעריבער צוויי אויסוועגע,

אָדער צו געבען מיר די ערקלערונגען, וועלכע איך פערלאַנג, אָדער...

— אָהער?

— אָדער צו בעגעהן זעלבסטמאָרד.

— איך האָב דאָך געפיבען אַ דריטען אויסוועג, ערלעדיגט דעם ענין און לאָזען מיר שוין פּטור ווערען, אויב איך בין שוין אַ געווען אַן עדות פון דער דאָזיגער סצענע, האָט פריצי געזאָגט, וואָלט איך שוין דעם ענין געוואָלט דורכפיהרען ביזן סוף.

— גוט, האָט בעהמע געזאָגט, איך גיב די סומע וועלכע איהר פערלאַנגט, אָבער וואו איז די זיכערקייט אַז איהר וועט איינזאַנצען פון דאַנען פערשוואונדען, אַז קיינער וועט איך מעהר נישט זעהן.

— איך וועל זיין בעמיהט אַז איהר זאָלט זיין פולשטענדיג אין אָרדנונג, האָט דער שטורמיסט געזאָגט, איהר וועט זיין אין אָרדנונג, אַרום און אַרום, איצט איז בלויז די פראַגע ווען און ווי אַזוי איך וועל בעקומען געלד.

— איהר מוזט אָפּוואַרטען אַ טאָג, איהר פערשטייט דאָך, אַז ביי זיך טראָג איך נישט אַזעלכע סומעס געלד.

— איין טאָג שפּילט נישט קיין גרויסע ראָל. אָבער מעהר טאָר דאָס נישט דויערען. איהר פערשטעהט דאָך אַז איך מוז צוריק אָפּגעבען אַ רעפּאָרט פון דעם וואָס איך האָב אין דעם ענין געטון.

— גוט, איך פאָהר נאָך היינט אַוועק. נאָך די היינטיגע נאַכט און מאָרגען גאַנצען אָוונד וועל איך צוריקקומען מיט געלד.

— אַז דער לייטענאַנט בעהמע זאָגט, קענט איהר גלויבען, האָט פריצי געזאָגט אַ צופרידענער וואָס דער גאַנצער ענין האָט זיך שוין געענדיגט.

— אַלזאָ, גוט, האָט דער שטורמיסט געזאָגט, איך וועל וואַרטען ביז מאָרגען, מיר קענען זיך אָפּשמועסען מאָרגען עלף אַ זייגער אין אַ געוויסען צו טרעפען אויף דעמזעלבען אָרט.

— פּונקט גראָד עלף אַ זייגער, צום טייוועל, האָט זיך בעהמע ווידער דערשראָקען.

(פאָרטזעצונג קומט).

מאדע-רעוויע און איינקויף-פראפאגאנדע

דעם 13-טען מאי אין „פילהארמאניע"

דאס עלעגאנטע לאדז גרייט זיך צו דער מאדע-רעוויע און איינקויף-פראפאגאנדע, וואס ווערט איינגעארדענט פון זשורנאליסטען-סינדיקאט דעם 13-טען מאי אין פילהארמאניע.

די רעוויע וועט זיין פארבונדען מיט א גאנצע רייהע ארטיסטישע אטראקציעס.

אזא מאדע-רעוויע איז אין לאדז נאך נישט געווען.

היינט גרויסע פאלקס-פארשטעלונג

אין יודישען „קאמעראל-טעאטער"

היינט דינסטאג אווענד ווערט געשפילט אין „קאמעראל-טעאטער" צל. 2 מאי 2 דער סענסאציאנעלער ביהנע-רעפארטאזש „אין ברוינעם גיהנם" וועלכער שילדערט די גרויליכקייטען פון היטלער-לאנד, מיט די באליבטע ארטיסטען חיים סאנדלער און ראזא סאנדלער אין די הויפטראלען. די פארשטעלונג ווערט היינט געגעבען ספעציעל פאר די ברייטע מאסען.

פון יודישען טעאטער איז פילהארמאניע

היינט דינסטאג ווערט געשפילט, אורקע נאכאלניקס „דין תורה", מיט די בערימטע ארטיסטען ר. שושנה, מאריס לאמפע, שמואל לאנדוי, שמחה ווייגטרויב, מיכאל קליין, ליובא ראזענבערג, נתן רייכענבערג, גאוואוויי, יעקב גרינשפאן, חנה פאדערמאן, דוד האמבורגער, ה. באלבירסקי, סאניא בעזמאן.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען אוי מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט.
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע -- לעטשניצע-פרייז

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג,
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8—11 פריה און פון 5—8 אווענד
זונטאג און חגאות פון 9—1 פארמיטאג.

לאדזער האנדווערקער פראיעקטירען

א נייעם אויספלוג קיין סאוויעט-רוסלאנד

די פאראיאהריגע עקסקורסיע קיין רוסלאנד פון די לאדזער שוסטער-העלפערס, וועלכע האבען געזאלט אויספארשען די מעגליכקייט פון עקספארט פון לאדזער שיך-אויסארבייטונגען, האט זיך נישט איינגעגעבען.

נישט קוקענדיג אבער אויף דעם ווערט אין די לאדזער האנדווערקער-קרייזען ארגאניזירט א צווייטער אויספלוג קיין רוסלאנד אין היינטיגען יאהר.

אין דעם הייאהריגען אויספלוג וועלען אנטיילנעהמען פארשטעהער פון בעזונדערע האנדווערקער-פאכען. 2

אין דער לאזיגער פראגע וועלען אין דער באהעבסטער צייט פארקומען א רייהע קאנפערענצען פון פערשידענע צעכען.

צוליב נויט, לייכטזין, הימלאזיגקייט

27 פראצענט פאר אונטערווארפען קינדער

(א) אין היגען קריינ-געריכט זענען נעכטען פארגעקומען נישט-מעהר און נישט-ווינינער, ווי 27 פראצעסען געגען מוטערס פאר'ן אונטערווארפען זייערע קינדער און איבערלאזען זיי אויף הפקר.

דעם רוב בעשולדיגטע האט דאס געריכט פרייגעשפראכען, נעהמענדיג אין אכט די אויסערגעוועהנליכע נויט און דעם פערצווייפעלטען מצמד פון די אומגליקליכע מוטערס.

בלויז אין עטליכע פאלען האבען די בעשולדיגטע בעקומען א פסק-דין צו זיצען פון א חודש ביז א האלב יאהר ארעסט, אבער אויך זיי איז די שטראף אפגעלעגט געווארען.

פרידא בלומענטאל אין "אראראט"

אויב „אראראט" בליבט טריי איהר לכתחילה דיגען פראגראם וועלכע איז פראקלאמירט געווארען דורך איהר שעפער און קינסטלערישען לייטער משה בראדערזאן, האט דאס טעאטער איצט רעאליזירט אייבעס פון די הויפט-פונקטען אין דעם דאזיגען פראגראם.

„אראראט" האט נישט נאר געארפט ערציהען די אקטיארישע יוגענד, נישט נאר אויסקלויבען די „פערל פון ברוק" נאר אויך קאנצענטרירען דאס בעסטע אקטיארען-מאטעריאל, וועלכער מיז פערמאגען איבער דער גאנצער וועלט.

פרידא בלומענטאל געהער שוין צום „אראראט" אנסאמבל, דאס איז נישט קיין פרישע נאמען. נאר א געהארטעוועטער, און אויסגעהאמערטער טאלענט נאך פון די ערשטע „ווילנער", זי איז געווען און איז געבליבען ביז היינט צווישען די אקטיארען בעקאנט מיט איהר אידעאלער בעציהונג צום טעאטער און דער טעאטער-קונסט.

איך ווייס נישט, צי פרידא בלומענטאל איז מעהר געאייגנעט פאר רעציטאציע אדער פאר אקטיארישען שפילען, צי זי אייגענט זיך אין דער קלייג-קונסט אדער איהר א"ט איז אין גרויסע ערנסטען קונסט-טעאטער ווייל זי איז אלזייטיג טאלענטירט, ווען זי רעציטירט שפילט זי גלייכצייטיג ווען זי שפילט שלייפט זי דאס ווארט, שפיגעלט זיך אין יעדער הבועה, און אין יעדען קלאנג. געטאבט טאקע פרידא בלומענטאל איהר א"ט סיי אין קונסט-טעאטער און סיי אין די רקליינקונסט, פאסט זיך בלומענטאל אריין אין „אראראט", דערהויבט דאס טעאטער נאך העכער, שטעמפעלט נאך מעהר די פארם און איבהאלט פון „אראראט".

פרידא בלומענטאל האב איך געהערט רעציטירען און אויסשפילען דריי קורצע לידער „רבקה זאליגס „באבעלע" און שטיינבארגס צוויי משלים, די עקספרעסיע, דער פערנעהם, דער שוואונג, דער גרויסער טאלענט, דער טאן, די בעציהונג, די ערנסטע קייט צייכענען בולט די קאנטורען פון דער גרויסער קונסט אין פרידא בלומענטאלס רעציטאציע-שפילען אדער שפילעבדיגע רעציטאציעס.

די קינסטלערין פערכאפט מיטאמאל זי וויקט מיט איהר קונסט, זי פיבערט ביים אויספיהרען איהר נומער און צוזאמען דעמ-מיט פיבער"ט דער צושויער און דער צוהערער.

פרידא בלומענטאל איז דאס באבעלע און די צושויער זענען בעת מעשה די קינדערלעך, וועלכע הערען אויס מיט אזויפיל אינטערעס, עהרפורכט און הארצקלאפעניש רבקה זאליגס מעשהלע, אז מיר האבען מורא פארן מאמענט אז דאס מעשהלע וועט זיך ענדיגען.

און ווען זי רעאגירט דורך שטיינבארגס משלים אויף דער סאציאלע און אינדיווידועל מענשליכער אונגערעכטיגקייט ווען די צושויער מיט איהר מיט-געכאפט און דערפיהלען אין זיך דעם מוט צו קעמפען געגען דער דאזיגער אונגערעכטיגקייט.

פרידא בלומענטאלס אויפטריטען אין „אראראט" זענען א יום-טוב פאר דער יודישער טעאטער-קונסט.

י. דאנקיו.

Dr. med. JULJUSZ KOKOTEK

אינערליכע קראנקהייטען
אינפעקציאנס-קראנקהייטען (טיפוס, דיפטעריט, רויז, בלוט-פערגיפטונג א.זו.)
CEGIELNIANA 7, tel. 163-90
נעמט אן פון 5 ביז 7 אווענד.

אויך פירשט שטארעמבערג וויל „שיצען די קריסטען"

(ענדע פון דער 4-טער זייט).

בודזשעטען. א שטייגער דער בודזשעט אויפ'ן יאהר 1934, וועלכער זעהט פאראויס מיליאנען שילינג אויף דער קאטאלישער קירך און אויף דער לוטערישער, זעהט נישט פאראויס קיין איין גראשען פאר יודישע בעדערפנישען.

עס איז קלאר, אז די יודען, וועלכע מען האט נישט צוגעלאזט צו קיין שום געביט פון דער אדמיניסטראציע, פון געריכט, פון שול-וועזען גייען אין די א. נ. פרייע פראפעסיעס. בעזונדערס פיל יודען זענען פאראן אין דער מעדיצין און אין דער אדוואקאטור. וועגען דעם הערט נישט אויף צו שרייען די „פאטריאטישע" פרעסע און פאדערט עס זאלען אנגענומען ווערען מיטלען.

גראד די טעג האט די „פאטריאטישע" עסטרייכישע פרעסע אויפגעהויבען א ליארם געגען די יודישע דאקטוירים, וואס ארבייטען אין די שפיטאלען, אין די קינדער-היימען און אין פערשידענע אינסטיטוציעס פון דער הויפט-שטאט. דערביי ווערען געלאזט אין גאנג עכט כוליגאנישע מיטלען: די יודען-דאקטוירים ווערען בעשולדיגט, אז זיי היילען די נישט-יודישע פאציענטען מיט נישט פאסיגע מיטלען, אז געגען קריסטען ווענדען יודען אן ריזיקאלישע מעטאדען פון היילונג, אז די קריסטליכע פאציענטען ווערען דורך די יודישע דאקטוירים אומישנע פערנאכלעסיגט. עס חזר'ט זיך איבער דאסזעלבע, וואס אין דייטשלאנד: די עסטרייכער האבען זיך צפעס אויסגעלערנט ביים דריטען רייך.

עס פערשטעהט זיך, אז די יודישע דאקטוירים און אדוואקאטען געפינען זיך אין גרויס שרעק: זיי האבען מורא צו פערלירען זייער חיונה. עס געפינען זיך אזעלכע, וואס ווילען פערכאפען די גזירה און ווייזען ארויס זייער געטריישאפט צו די נייע הערשער מיט אלע מעגליכקייטען. עס איז אבער א גרויסער ספק, צי דאס וועט זיי העלפען: עס האנדעלט זיך דא וועגען פערכאפען יענעמס פלאץ, וועגען פערשטויסען דעם קאנקורענט מיט יעדען מיטעל און די עסטרייכישע אינטעליגענטען וועלען מסתם נישט זיין בעסער פאר זייערע דייטשע חברים.

לעצטע 3 טעג פון פראגראם הימל עפן זיך!

דער שלאגער פראגראם הימל עפן זיך! וועלכער ווערט שוין געשפילט די 4-טע וואך וועט נאך געהן איינגאנצען 3 טעג.

בכדי צו געבען די געלעגענהייט די ברייטע מאסען צו זעהן דאס אויסגעצייכענטע פראגראם האט די דירעקציע פון „ארט" בעשלאסען צו מאכען אויף די לעצטע 3 טעג ביליגע פרייזען.

ראטעוועט אייער געזונד!!!

קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.

אויך אויסגעקרימטע רוקן-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס — גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אוים לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 09-177 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.. צאהלרייכע דאנקזאגונגען אוז דאנק-בריף

(אין זגערזש אויף סלאוואצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

ווינבטיג פאר דאמען

נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע- מאכט די עלטעסטע

היטען!

אויף גאנץ ניי און אויך נייע היטען צו 3.50 געדענקט די אדרעס

Modystka „TOLA"
23 Żawadzka 23
II wejście parter

שייטלען

מיט פאריזער שרינד- און פערטיגע שייטל ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט

ביי קערש, סקווערא 15

שלאסעריי- ארבייטען

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבייטונגען, מא-שינען-טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

Dr
Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

די שענסטע דרוק-ארבייט
ווערען אויסגעפירט
אין דער דרוקעריי

בראמבערג און בוים

פילסודסקיעגא 55 (פראנט)

ווי צ.ב.ש. הפכנוגען, בריפבויגען, קוויטאנציעס, מאריושען, שטרימפף-באנדעראלען, עטיקעטען, חתונה-קארטען, וויזיט-קארטען, א.א. פינקטליך און סאליד אויסגעפערטיגט.

Tabela składek ubezpieczeniowych

za służbę domową i dozorców domowych (na ubezpieczenia: chorobowe, emerytalno-robotnicze i wypadkowe łącznie z opłatami na Fundusz Pracy), obowiązująca od dnia 1. lutego 1934 r. – do czasu ewent. zmian — na terenie

Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi.

	Składka miesięczna		
w gotówce	od ubezpieczonego	od pracodawcy	Razem
1. Posługaczki przychodnie:			
zarabiające do zł 25.– miesięcz.	0.26	3.06	3.32
„ powyżej „ 25.– „	0.45	5.28	5.73
2. Pomocnice domowe: (służące)y). kucharki, gospodynie itp.) otrzymujący pomieszczenie, wyżywienie oraz			
gotówką do zł. 30.– miesięcz.	0.45	5.28	5.73
„ od zł. 30.01 do zł. 60.– „	4.76	4.16	8.92
„ powyżej zł. 60.– „	6.12	5.35	11.47
3. Dozorcy domowi: otrzymujący pomieszczenie oraz			
gotówką do zł. 45.– miesięcz.	0.48	5,75	6.23
„ od zł. 45.01 do zł. 75.– „	4.76	4.33	9.09
„ powyżej zł. 75.– „	6.80	6.18	12,98

Za tych ubezpieczonych, którzy zarabiają łącznie ze świadczeniami w naturze poniżej zł. 60.—, składki za ubezpieczenia opłacają w całości P. P. Pracodawcy, potrącając ubezpieczonemu tylko opłatę na Fundusz Pracy.

Jednocześnie Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi po raz ostatni przypomina, że na P. P. Pracodawcach ciąży ustawowy obowiązek zgłoszenia do Ubezpieczalni wszelkiej służby, zatrudnionej u Nich po dniu 31. grudnia 1933 r., **chociażby służba ta była uprzednie już zgłoszona w b. Kasie Chorych.**

Zgłoszenia służby domowej i dozorców należy uskuteczniać na przepisowych formularzach.

P. P. Pracodawcy, niedopełniający powyższego obowiązku, podlegają, zgodnie z art. 269. Ustawy o ubezpieczeniu społecznem z dnia 28.III,1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396), grzywnie do zł. 500.— a ponadto, zgodnie z art. 232. tejże Ustawy, są odpowiedzialni za szkody wyrządzone pracownikowi, względnie jego rodzinie, przez zaniedbanie obowiązku zgłoszenia.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi.

קראנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט און פאלגענדע טעג ! — די פערל פון דער פוילישער פראדוקציע — היינט און פאלגענדע טעג !

ליבט... האט גערן... שעצט...

אין די הויפטראלען: **Loda Halama, Eugenjusz Bodo, Pogorzelska, Znicz, Walter i Sielański**

אנהייב פון די סעאנסן 4 א זייגער נאכמיטאג.

Starszy Felczer
L.Tajchner
STARY RYNEK 12
שטעלט טעגליך פאקען מיט פרישע קראוויאנקע
און גיט אויך ארויס בעשייניגונגען.

ארטאפעדישע אנשטאלט
ר. קאוואלסקי,
11 ליסטאפאד 26, טעל. 132-59
ווי אויך דער זוהן ז. קאוואלסקי, פעטריקאווער 62 טעל. 243-93 — עלטסטער ארטאפעדישער אנשטאלט געגרינדעט אין יאהר 1895 עמפפעהלט פאר קראנקע אויף ברוכען, גארסעטען אויף זעמטליכע פערקרימונגען פון רוקען-ביין, אלערליי ארט פראטעזען אויף פיס און הענד, אויף פערשידענע פערקרימונגען, נאך-אפעראציאנס-בויך-פאסען אויף בערקעס, אויף טראגען זיך פון מאגען ווי אויך אנלאגען אויף פלאטפוס א. ז. וו.
דער אנשטאלט ווערט אנגעפיהרט אונטער דער פערזענליכער פאכמענישער לייטונג, צאהלרייכע דאנקזאגונגען פאר גענצליכע אויסהיילונג פון פערעלטערטע פערקרימונגען.

Dr. Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 — 6.30 אווענד.

Mentopinol-Glob
א מיטעל געגען טובאטעס, אסטמע און לייחטע יא אטעם-וועגעס
„Uniwersal"
היילט רעומאטיזם און אלערליי נערווען-ווייטאגען.
„Hebrolin"
א מיטעל געגען לישאיעס, עקזעמע און הויט-שאלונג.
Bobo - Glob
פודער פאר קינדער.
Proszek „Glob"
בעוועמונט קאפ-ווייטאג,
עמפפעהלט
Laboratorjum przy Aptece
Dr. Far. ST. TRAWKOWSKIEJ
w ŁODZI.

Dr. med.
OŁ. ZADZIEWICZ
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערן און קעהל-קאפף-קראנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אווענד.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

לעבער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצונייען בײ
ג. גארדמאן, שרודמיעסקא 8

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

עס ווערט געברויכט לערן-יונגלען און שוין אויסגעלערנטע צו שאכטלען, צו ערפאהרען פיעטריקאווער 37, אין שאכטעל-פאבריק. 1643

עס קאן זיך מעלדען פון א בעסטערער פאמיליע א לערן-יונגעל אהן געלד. צעגעלניאנא 15, ליבראווסקי. 1648

א קוואליפיצירטע שיק-פערקויפערין ווערט געברויכט ביי אדערבערג, פיעטריקאווער 17. 1645

עס איז נויטיג א שנעלע וועשנייהערין צו ספארט. צו ערפאהרען ביי טענענבוים, פולנאצנא 7, וו. 28. 1660

א קוואליפיצירטער ארבייטער צו מענער = בעשטעלט ווערט געזוכט ביי לאסקא, פיעטריקאווער 25. 1651

ראקאלען

א זוניג צימער, מיט ליכט איז פון זאפארט צו פערמיטען. י. טשעכאווסקי דרעווניאנאווסקא 33, וו. 55. 1642

געלעגענהייטליך צו פערקויפען גארדעראבע אין בעסטען צושטאנד אויף א ביליגען פרייז. סטאדאלניאנא 10, אין דער מלעטשארניע. 1649

ס'איז פערלוירען געווארען אן אבעכנונגס-ביכעל פון שוסטער-רעפעראציע. דאס ביכעל האט פאר קיינעם קיין ווערט נישט. אבצוגעבען טראגוטא 16 צו געצליך געגען בעלוינונג. 1641

ס'איז געפונען געווארען א דאמען זייגערל אין דער געגענד פון צעגעלניאנא, פון פיעטריקאווער ביז וואכאדניא. בעגען אנאנס-קאסטען צו דערוויסען זיך אין אדמ. פון דער צייטונג.

Zaginął kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Michała Karmioła za Nr. 35121 z dnia 16-1926 r. 1647

Zaginął kwit inkasowy Spółdzielczego Banku Kredytowego na Nr. 816229 na Zł. 50.– płatny w Kutnie, wystawca Freindlich.

Zaginął weksel na Zł. 100.— z wystawienia Leon Halberstadt, Grudziądz, d. 27/5 1934 r., zlecenie D. Parenczew, Łódź, ul. Drewnowska 11, żyro T. Wygodny, Łódź, Nowomiejska 16. Weksel zostaje unieważniony. Zwrócić takowy do S. Perle, Południowa 116. 1646

פאר **גאלד,** ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזדאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פריוואט
זגערזשער 1 (אמגאנג אלטער מארק 15)
טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6—8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

אויערן, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בטאג.
אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

ד"ר שוויריג
אויגען-קראנקהייטען
זאוואדזקא 6,
טעלעפאן 215-01
צוריקגעקעהרט

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

STARSZY FELCZER
B. JOSKOWICZ
Północna 4, tel. 141-86
שטעלט טעגליך פאקען מיט
מיט פרישע קראוויאנקע
און גיט אויך ארויס בעשייניגונגען.
נעמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 4—7 נאכמ.

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
מ. שאץ
לאדז, פעטריקאווער 37.
פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א.

פראקטעכע
אבראמאווי
אדוואלאניעס וועגען פארדאטעק
אבראמאווי, שרייבט
דאס קאנצעסיאנירטע
ביטשריפט-ביורא
פאר אדמיניסטראטיווע און געריכטליכע ענינים פון
י. ח. בוזין,
לאדז, אגראדאווא 3

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס אָרדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

לעטשניצע „OMEGA"
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען אין דער שטאדט. געבורטס-הילף, ערצטליכע אנאליזען. קווארץ-לאמפע, רענטגען, דיאטערמיע.
אפאטרונקעס און זאשטשיקעס.
בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

Dr. A. Gibiański
לונגען- און הארץ-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
זאכאדניא 59A
טעל. 133-81.
נעמט אן פון 9—10^{30} און פון 4—6^{30} נאכמ.

Dr. med.
WIKTOR MILLER
choroby wewnętrzne
spec. CHOROBY REUMATYCZNE
i ARTRETYZM, fizykalna terapja
przeprowadził się **Al. Kościuszki 13**
przyjmuje od 4—6.
Leczn. „VITA" 12—1, tel. 146-11.

Dr. med.
L. SZAROGRODER
choroby wewnętrzne
przeprowadził się
na ul. ANDRZEJA Nr. 27
telefon 182 06.
Przyjęcia od 6–8 w.

ברוך-קראנקע !!!
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פוילען בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. **ראפאפארט**, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.
אין דער ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ספעציעל פאר אלערארט ברוך-קראנקע (רופטורען) ביי מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאר אלערארט קאליקעס און פעהלערן פון גוף. אלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פערעלטערטסטע און געפעהרליכסטע ברוכען ווערען מיט דעם גרעסטען ערפאלג, אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער געהיילט.

Dyr. J. Rapoport

ברוך-ליידענדע !
פערלאזט נישט די קראנקהייט, — ווייל דער ווינקעל-ברוך אז מען פערנאכלעסיגט ווערט ער גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט ארײן אין דעם פים און איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קאן מען ווערען בראנדיג און שטארבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען שנעל און זיכער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען ספעצ. ארטאפ. הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!
אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די היילבארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער-שווינדזוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע, קינסטליכע גלידער (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! ערפינדונג!
אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע !
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריקען מיר אויס אונזער הערצליכסטען דאנק דעם גרויסען און איינציגען ארטאפעד. ספעציאליסט ה' דיר. י. **ראפאפארט**, אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פארגט, פארטער, פאר זיין הויכגראדיגע און ערפאלגרייכע קורירונג צו אונזער זעהר שווערע קראנקען-מאלע, וואס דער ספעציאליסט ה' י. ר. אינספעקט וואגנער בעווייזען דיורטיט, וואס אהן שום מעסער-אפעראציע האט ער אונז פאלשטענדיג אויסגעהיילט אזוי, אז מיר קוקען זיך אומעטען, פאר וועלכעס מיר בלייבען איהם אייביג דאנקבאר און מיר ערלויבען דעם געעהרטען דיר. י. ר. זאהר נערן אונזער דאנקבארקייט אין דער פרעסע צו פערעפענטליכען.
ד"ר מעד. מאקסימיליאן מינצער, טארנאפאל.
עלטערן: איגנאציאן יוזעפאווא בארטאשעוסקי, לאדז.
מ. גרימאן, אלעקסאנדראוו.
ראבערט הארטמאן, לאדז, פאבריקאנט און הויזבעזיצער.
זעליג שצוצינער, זל. 1. מאי 36. (6)

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
מאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 - - - - -68 - - - - - 4
נאכ'ן טעקסט—12 - - - - -16 - - - - -
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס מיטעלווארט ווארט — 10 גר.
מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש ; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג ניט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען טייטאג און פייגאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Braustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

צווייר זענען זיי געזעסן...

פון אדוו. מ. א. הארטגלאס.
(געוו. פרעזעס פון יודישען סיים־קאלא)

צוויי חברים פון דער זעלבער סביבה, איינער א דארער, מיט א נערוועאישן פנים, צוזויבערטער סטורפין, מיט מונקעלע גלעזער אויף א דינער אויסגעצויגענער נאז. דער צווייטער א גוט בעשפייזטער, א גלאט ראזירטען געזיכט, מיט געניי פארפרעסטע הויזען, עלעגאנטען אנצוג און מיט א געאמעטריש אויסגעמאסטענעם שרינד אין די האר.

צוויי חברים פון דער זעלבער סביבה, מענשען אינטעליגענטע, גערעדט אין דער זעלבער שפראך און . . . זיך נים פארשטאנען.

גערעדט האבען זיי וועגען קאמף מיט'ן היטלעריזם: „איך פארשטיי נישט" האט זיך אנגערופען דער עלעגאנטער, צולייגענדיק פארזיכטיק זיין ציגאר צום אש־טעלערל — „דעם גאנצען באיקאט און דעם געגצען טומעל ארום אים". נו גוט — אין דער ערשטער רגע — א ספאנטאנישער רעפלעקס — דאס פארשטיי איך. אבער דאך שוין א יאהר, צי קען מען אזוי אן אויסהער נאכגיין נאך די אומזיניקע מאסען־אויסברוכען. צו וואס זיינט איר פאליטיקער, אויב נישט צו דעם כדי די דאזיקע ספאנטאנע אויסברוכען ארומצונעמען מיט צוימען, זיי געבען די געהעריקע ריכטונג, אפהאלטען זיי ווען זיי זיינען ציעללאז. וואס האט אונז דער באיקאט געגעבען? די רעדסט וועגען דעם פארקלענערען זיך פון דייטשען עקספארט? אבער איז דען דאס דער רעזולטאט פון באיקאט, וואס דאס פוילישע יודענטום שהרם דאס האט דאך געטאן אמעריקע, האלאנד, ענגלאנד און נישט מיר. וואס פאר א פראצענט־טייל פארנעמט דען פוילען אין דייטשען עקספארט? און דער באיקאט איז דאך נישט געווען קיין הונדערט־פראצענטיקער. מען האט דאך סיי ווי סיי נישט געקאנט באיקאטירען א גאנצע ריי פון דייטשע סחורות, צוליעב דעם פעלען ארטיקלען, וואס זאלען זיי פארטרעטען, אלזא איז דאס נישט קיין פחדנות, אז אנשטאט צו פירען א רעאלע פאליטיק און אויפצוקלערען די יודישע מאסען די גאנצע ציעל־לאזיקייט און לעכערלעכקייט פון זייער ליליפוטען־באיקאט' וועלכער האט א גאנצע ריי פון יודען פארורזאכט צו פערלירען פערשידענע פרנסה מקורות, בעריכערנדיק אזוי ארום זייערע ארישע קאנקורענטען, די איידעלע פנדעקעס, וואס האבען נים לאנג פאר דעם פראקלאמירט אהייליקען קריייק־צוג קעגען די דייטשען — גיט איר זיך אונטער שטימונגען און בארעכטיקט דעם באיקאט. איר האט מורא צו פערלירען אייער פאפולאריטעט.

זיין חבר האט מיט א נערוועאישען באוועגן פון זיינע לייטען איבערגעווארפען זיין פאפיראס אין צווייטען ווינקעל פון זיין מויל, האט צוזויבערט זיינע אומגעהארכזאמע האר און א זאג געטוהן: „דאס שטימט נישט", נישט וועגען דעם האנדעלט עס זיך צי אונזער באיקאט האט זיך שטארק געלאזט פילען די היטלעריסטען — ווייל נאר וועגען זיי גייט עס און נישט וועגען דייטשען בכלל. קעגען די דייטשען אלס פאלק און מלוכה האבען מיר גארנישט — אונז גייט וועגען היטלעריזם און הויפט־זעכליך קעגען דער אוממענטשלעכער און אומדערלאזבארער בעציהונג צו אונז.

איך לייקען נישט אפ, אז אונזער ציל איז דורכן באיקאט אפצושוואכען ווירטשאפטליך דייטשלאנד. כדי אזוי ארום איהר צו בעווייזען די שאדען־פאלגען פון זאזאלאגישען אנטיסעמיטיזם און כדי צו ענטווישען די ארבייטסלאזע דייטשע מאסען אין די ריכטיגקייט פון די דעמאגאגישע לאזונגען פון די קלענערע און גרעסערע פיהרער, וואס שפייזען זיי מיט יודיש בלוט און מיט יודיש האב און גוטס, אנשטאט מיט ראציאנעלע ווירטשאפטליכע מעטאדען און ליבע צו זייערע באהענטע. אבער דאס איז באך נישט אלץ און אויך נישט דאס וויכטיגסטע. קודם כל מוזען מיר זארגען פאר אונזער כבוד אלס מענשען און אלס פאלק. מיר מוזען זיי איבערצייגען, אז מיר וועלען זיך נישט לאזען אומבעשטראפט שפייען אין פנים אריין, אז מיר האבען דעם כוח זיך צו פערטיידיגען און ליידען קרבנות, כאטש דער קאמף האלט זיין שווער און וואלט אויסגעזעהען האפנונגסלאז. אויב די דייטשען טרעטען אונז מיט די פיס, טא, קאנען מיר נישט צוליעב אונזערע פאר־איבערגייענדיגע ריווחים פערגעסען אין דעם, מאכען מיט זיי געשעפטען און דרוקען די האנד פון די, וואס האבען ערשט אונז געשפיגען אין פנים און וועמענס הענד זענען נאך עד היום בעשמוצט מיט'ן בלוט פון אונזערע ברידער און וועמענס טאשען זענען פול געווארען פון דעם צוגערויבטען יודישען האב און גוטס. עס האנדעלט זיך דא וועגען יודישען כבוד. מיר קאנען און טארען נישט זיין והבליך צו די יודען פון ביאליקס „מעשי בימריון" וועלכע האבען ארויסקריכענדיג פון זייערע לעכער און צו בעקוקט זיך ווי מען האט געשענדעט זייערע פרויען און טעכטער זיך געווענדעט מיט שאלות צו די רבנים, צי דארפען זיי נישט אמאל זיך גט'ן מיט זייערע ווייבער, ווייל זיי זענען אומריין געווארען. זאל זיך אפילו דער באיקאט נישט איבערגעבן, זאל ער נישט געבען קיין רעאלע געוויסען — אלץ איינס: מיר מוזען באיקאטירען, ווייל אזוי לאנג ווי דייטשלאנד בעציהט זיך צו אונז נישט ווי צו מענשען, אזוי לאנג טארען מיר מיט זיי נישט האבען קיין געמיינזאמעס, אזוי לאנג מוזען מיר זיי אויף אלע זייערע חניפות (אין אויסלאנד) ענטפערען מיט פעראכטונג.

נישט באר וועגען פראקטישע רעזולטאטען פון באיקאט האנדעלט עס זיך, באר וועגען זיין מאראלישער בעדייטונג. און דא איז טאקע דאס ווערטפולסטע, אז דער באיקאט איז אויסגעבראכען ספאנטאן און ווען די פאליטיקער האבען בעטראכט און געוואוגען, צי איז מעגליך אנצוהויבען דעם באיקאט־קאמף, צי נישט, האבען די יודישע מאסען אינסטינקטיוו זיך דעצידירט און האבען בעשלאסען דעם באיקאט, וועהענדיג אין איהם דעם איינציגען ווירדיגען און באציאנאלען ווען פון רעאגירען אויף די היטלעריסטישע בארבארישקייטען און זיי האבען דערנאך ערשט צוגעצויגען אויך די צופיל טראכטענדיגע און וועגענדיגע פאליטיקער. דאס אלייך געניגט שוין, כדי צו קענען הערען ווערגען א בצחון ווייל די דאזיגע ספאנטאנישקייט פון באיקאט האט בעוויזען, אז דער פון לאנג הערשענדיגער מה־יפות־טיפ איז שוין אויסגעשטארבען.

אויסער דעם, ביזוי זיך טועה מיינענדיג, אז דער באיקאט האט זיך נישט שטארק געלאזט פיהלען די היטלעריסטען, אפשר אונמיטעלבאר נישט אזוי שטארק, ווייל דער עקספארט קיין פוילען איז איבערהויפט נישט גרויס, אבער ווען נישט דאס פוילישע יודענטום וואלטען סיי די ענגלישע, האלענדישע און סיי די אמעריקאנישע יודען נישט אונטערגענומען די באיקאט־אקציע, וועלכע האט דארט ארומגענומען אויך די נישט־יודישע וועלט. און דעם דאזיגען באיקאט פיהלען שוין די דייטשען זעהר גוט און זיי רעדען שוין וועגען איהם גאנץ הויך. אויב מיר וועלען הייבט אפשטעלען דעם באיקאט, וועלען מארגען דאס באטון די יודען פון יענע לענדער, וועלכע אריענטירען זיך אין נאציאנאל יודישע פראגען אויף אונז און דער היטלעריסטישער אנטיסעמיטיזם וועט זיגען אויף דער גאנצער ליניע און מיר וועלען נאך אמאל בעווייזען, אז מיר קאנען זיך נישט פערטיידיגען און מען מעג אונז אומבעשטראפט טרעטען מיט די פיס. איך פערזיכער דיר, אז דענסטמאל וועלען די היטלעריסטישע מעטאדען געפיבען זייערע באכפאלגער אין א גאנצע רייהע לענדער, וועלכע האלטען זיך פון די דאזיגע מעטאדען נאך אפ, מורא־האבענדיג פאר אונזער באיקאט און מאראלישער זעלבסט־שוץ.

מיר קאנען נישט מסכים זיין, אז מען זאל אונז צונעהמען אונזערע רעכט, הערפאר נאר וואס מיר געהערען צו אן אנדערער ראסע. מיר קאנען נישט דערלויבען דערויף, אז מען זאל אונז טראקטירען ווי א נידעריגערע ראסע, ווען אפילו די גאנצע מענשליכע קולטור וואלט נישט געהאט צו פערדאנקען אין א גרויסער מאס איהר עקזיסטענץ אונז. און אזוי לאנג ווי עס וועט פון אונז געזעצליך נישט אראפגענומען ווערען די געלע לאטע — וועלען מיר זיך נישט בערוהיגען.

„ראמאנטיק" האט זיך דער עלעגאנט צעלאכט און איז אוועקגעגאנגען.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 32־41־41
עמפפאנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל

אויפקלערונגען פון ענגלישען קאלאניאל־מיניסטער
וועגען פראיעקט פון הכנסה־שטייער אין א"י

לאנדאן (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דעפ. קארי איבערפעלירט דעם קאלאניאל־מיניסטער אינ וואס פאר א פאזע געפינט זיך איצט די פראגע פון הכנסה־שטייער אין א"י, און צי, בעהמענדיג אין אכט דעם אונערפאלג פון הכנסה־שטייער אין קעניא, זאל נישט אפגעלעגט ווערען דער פראיעקט פון הכנסה־שטייער אין א"י.

אין א שריפטליכען ענטפער אויף דער דאזיגער אינטערפעלאציע שטעלט פעסט דער קאלאניאל מיניסטער סער פיליפ קונליף־ליסטער, אז די א"י רעגירונג בעטראכט איצט די פראגע, צי וואלט א נידעריגער הכנסה־שטייער, וואס זאל נישט ארומנעהמען קליינע הכנסות, נישט געקאנט בילדען א בוצליכע טייל פון פלאן צו מאכען די בעשטייערונג אין א"י ווירציגער בעלאסטענד. דער הויפט־ציל וואלט געווען נישט צו פערגרעסערען די אלגעמיינע שטייער־בעלאסטונג, נאר צו פערטיילען די בעשטייערונג אויף א מעהר גערעכטען אופן.

א קאמיסיע פון לאקאלע בעאמטע צוזאמען מיט אן עקספערט פון לאנדאן, וועלכע איז טעטיג זייט פעברואר ה. י. בעהאנדעלט דעם פראיעקט פון הכנסה־שטייער און בעקענט זיך מיט דער שטעלונג פון אלע פעראינטערעסירטע קערפערשאפטען.

דער קאלאניאל־מיניסטער וועט ארויסזאגען זיין מיינונג וועגען דעם ענין ערשט נאכדעם, ווי ער וועט זיך בעקענען מיט'ן בעריכט פון דער דערמאהנטער קאמיסיע און מיט די עמפעהלונגען פון הויה־קאמיסאר.

מאריא וואלעווסקא
די ליבע צווישען נאפאלעאן און די פוילישע גרעפין
פון מ. דאבאטין

(4

— איהר וועט מיר ענטשולדיגען, גראף, איך טאנץ נישט...

— עס איז א בעפעהל פון אימפעראטאר, איך זאל טאנצען מיט אייך...

— עס טוט מיר לייד, איך טאנץ נישט!...

פאניאטאווסקי האט זיך ווירקליך קיין עצה נישט געקענט געבען, און נישט האבענדיג קיין אנדער ברירה, איז ער צוגעגאנגען צום מארשאל דיורא און האט איהם געזאגט, אז די וואלעווסקא וויל נישט טאנצען, כאטש זי ווייסט, אז דאס איז א בעפעהל פונים אימפעראטאר. און דאן האט שוין דיורא אלעס איבערגעגעבען נאפאלעאנ'ען.

נאפאלעאן האט זיך געפיהלט געקרענקט דערפון, אין דער זעלבער צייט אבער איז ער געווען נישט וועניג פעראינטערעסירט אין דעם וואס די יונגע גרעפין האט מוט גענוג זיך נישט צו רעכענען מיט זיינעם א בעפעהל.

האלטענדיג זי די גאנצע צייט אויפ'ן אויג, איז ער דאך נישט צוגעגאנגען צו איהר. אבער ווען ער האט דערזעהען ווי צוויי פון זיינע אדיוטאנטען, יונגע אפיצירען, שטעהען לעבען איהר און פרובען אריבערשטייגען איינער דעם אנדערען אין דער קונסט פון אויסבעטען ביי א יונגער דאמע, האט ער צוגערופען גענעראל בערטיער, דעם הויפט פון שטאב, און האט איהם געהייסען גלייך אוועקשיקען די צוויי יונגע אפיצירען, און ער האט שוין געהאט פאר ביידען צוויי וויכטיגע מיליטערישע שליחות'ען...

זאלען זיי דא נישט זיין!..

ווער דארף זיי?..

נאכדעם האט נאפאלעאן זיך אנגעהויבען ארום דרעהען איבער'ן גרויסען זאל און אלע מאל האט ער זיך לעבען אנ'אנדער פרוי אפגעשטעלט, אבער נישט אויף לאנג. מעהר ווי א פאר ווערטער האט ער מיט קיינעם נישט אויסגערעדט. און אזוי האט ער ארומגעשפאנט איבערן גרויסען זאל, מאנעווירענדיג אזוי, אז ס'זאל נישט הייסען, אז ער געהט דוקא צו דער שעהנער בלאנדינקע מיט די צוויי טיפע בלויע אויגען. און ווען ער איז ענדליך צוגעקומען צו דער מאדאם וואלעווסקא, וועלכע איז די גאנצע צייט געשטאנען ווי א פערלארענע, האט ער איהר געמאכט א בעמערקונג וועגען דעם קלייד, וואס זי טראגט:

— מאדאם, — האט ער געזאגט, — ווייס אויף ווייס פאסט זיך נישט; א ווייס קלייד ציהט מען נישט איבער מיט ווייסען טול...

דאס האט ער געזאגט אויפ'ן קול, אז די מענשען, וואס זענען געשטאנען באהענט, האבען דאס געקענט הערען, באלד אבער האט ער אנגעהויבען רעדען זעהר שטיל.

— איך האב זיך גערייכט אויף א בעסערער אויפנאהמע פון אייך, מאדאם...

א ווייל האט ער שארף געקוקט אויף איהר מיט זיינע אדלער־אויגען. נאכדעם האט ער זיך געגעבען א דרעה אום און איז ארויס פון זאל.

מאריא וואלעווסקא האט פרייער אפגעאטעמט זי האט געמיינט, אז זי איז שוין איבערגעקומען דאס ערגסטע און זי האט זיך אלייך איינגערעדט, אז דאס וואס נאפאלעאן איז באלד אוועק בעווייזט, אז איצט איז זי איהם נישט געפעלען געווארען, אז ער איז עבטוישט און ער וועט שוין מעהר נישט אויסדריקען קיין וואונש זי צו זעהען.

די מענשען, וואס זענען פריהער געשטאנען נישט ווייט פון איהר און האבען געזעהען ווי ער האט איהר עפעס געזאגט שטילערהייט, זענען געווען זעהר ביינעריג צו וויסען וואס ער האט איהר געזאגט, האבען זיי זי ארומגערינגעלט פון אלע זייטען און יעדער איינער האט איהר די זעלבע פראגע געשטעלט:

— וואס האט אייך דער אימפעראטאר געזאגט?

ביי דער יונגער גרעפין, וועלכע איז בטבע געווען זעהר א בעשיידענע, האבען זיך די באקען געראטעלט, און זי איז געווען זעהר נישט צופרידען פון דעם וואס מ'שטעהט צו צו איהר. און שפעטער, ווען זי איז צוזאמען מיט איהר אלטען מאן געפאהרען אהיים, האט זי אויפ'ן וועג די גאנצע צייט געשוויגען, און ווען ער האט איהר געזאגט אז ער האט שוין א ביטע איינלאדונג אויף א באנקעט, וואו דער אימפעראטאר וועט זיין דער הויפט גאסט, האט זי געענטפערט מיט עקשנות:

— איך וועל נישט געהען!

דער אלטער גראף וואלעווסקי האט זיך מיט איהר געשפארט; ער האט געזאגט, אז זיין האנבש איז, אז זי זאל צו דעם באנקעט יא געהען און אז זי זאל זיין אנגעטוהן שעהנער פון אלע אנדערע און דערפאר זאל זי זיך לאזען מאכען אזא קלייד, וואס פאסט צו אזא געלעגענהייט. אבער מאריא האט זיך געהאלטען פעסט ביי איהר בעשלוס.

— איך וועל נישט געהען!

ווען זי איז געקומען אהיים, איז זי גלייך אריין צו זיך אין צימער. אויפ'ן הארצען איז איהר געווען שווער און די טרעהרען האבען זי געשטיקט, האט זי זיך, א פערזארגטע, אוועקגעזעצט אויף א שטוהל אנשפארענדיג דעם קאפ אין ביידע הענט, און דאן איז אריינגעקומען די דינסט און האט איהר איבערגעגעבען א צעטעלע.

דאס איז געווען א צעטעלע פון נאפאלעאנ'ען און געליינט האט זיך עס אזוי:

„איך האב די גאנצע צייט געקוקט בלויז אויף דיר און בענק איך באר נאך דיר. ענטפער מיר באלד און שטיל דערמיט אין דאס פייער, וואס ברענט אין מיין נשמה".

מאריא וואלעווסקא האט איבערגעלייענט דאס צעטעלע, אבער ענטפערען דערויף האט זי נישט געוואלט.

די דינסט איז געשטאנען און האט געווארט.

— גוט, — האט די יונגע גרעפין איהר געזאגט,

— און גיב איבער דעם מענשען, וואס האט געבראכט דאס צעטעלע, אז איך האב דערויף נישט וואס צו ענטפערען.

געבראכט דאס צעטעלע האט נישט קיין אנדערע ווי דער כר'בין כאנישאווסקי; איהם האט דאס נאפאלעאן פאר זיין שליח געמאכט. איז ער געשטאנען אין דרויסען ווי א יונגעל און האט געווארט. און ווען די דינסט איז ארויסגעקומען און האט איהם געזאגט, אז די גרעפין הייסט איבערגעבען, אז זי האט נישט וואס צו ענטפערען, איז ער געווארען שטארק אין כעס און ארייבלייפענדיג צו די וואלעווסקיס, האט ער זיך געבייזערט, אבער מאריא וואלעווסקא האט זיך דערפאר נישט איבערגעשראקען און פערהאקענדיג די טיר אין איהר צימער האט זי געשריען, אז דאס צושטעהן איז אומזיסט — זי וועט אויפ'ן צעטעלע קיין ענטפער נישט געבען!

אויף מארגען איז זי אויפגעשטאנען אין דער פריה מיט א שטארקען קאפ־וועהטאג און ווען איהר מאן האט ווידער אנגעהויבען רעדען וועגען דעם ווי וויכטיג עס איז, אז זי זאל מיט איהם געהען אויפ'ן באנקעט, האט זי געענטפערט, אז זי וועט נישט געהען!

שפעטער זענען צו וואלעווסקין אין פאלאץ געקומען די פערטרעטער פון דער פוילישער רעגירונג און צווישען זיי זענען געווען פריבצען און גראפען און גלאט אנגעזעהענע לייט. אויך דער מארשאל דיורא, נאפאלעאנס ספעציעלער שליח, איז דארט געווען און אלע האבען גערעדט מיט'ן אלטען גראף וואלעווסקי וועגען דעם ווי בוישיג עס איז, אז נישט באר ער, נאר אויך זיין ווייב זאל קומען צום באנקעט, וואו דער אימפעראטאר וועט זיין.

ביים אלטען האט מען דאס געפועל'ט, אבער ביי דער יונגער גרעפין האט מען דאס נישט געקענט פועל'ן. זי האט די אלע אנגעזעהענע לייט גאר נישט צוגעלאזט צו זיך; אין דעם מאמענט ווען זיי האבען אין זאל גערעדט מיט איהר מאן איז זי געלעגען אויף א ווייכער קאנאפע ביי זיך אין צימער, אנגעבענדיג א הארץ, אז זי קען איצט קיינעם נישט אויפנעמען, ווייל זי איז נישט געזונט...

די פוילישע פאטריאטען, וועלכע זענען געקראכען פון דער הויט און געווען גרייט צו טאן אלץ אין דער וועלט אבי רוצה צו זיין פאר נאפאלעאנ'ען, זענען געווען פערצווייפעלט, און דער מארשאל דיורא האט גלאט נישט געקענט פערשטעהן וואס דא קומט פאר. ס'איז שוין ביי איהם געווען נישט דאס ערשטע מאל, אז נאפאלעאן זאל איהם פערטרויען אזא שליחות ווי ברענגען א יונגע שעהנע פרוי, אויף וועלכער ער האט געווארפען אן אויג און ביז איצט האט זיך גאר קיין איין מאל נישט געטראפען, אז א פרוי זאל נאפאלעאנ'ען אפזאגען... וואס זשע קומט דא פאר מיט אט דער קליינער בלאנדער פאליאטשקע? פאר וואס ברעקעלט זי זיך אזוי?..

ער האט דאס נישט געקענט פערשטעהן, דער מארשאל דיורא, און ער האט נישט געהאט קיין אנדער דולד צו די פוילישע פריצים, וואס זיצען דא און רעדען אויף א שפראך, וואס ער פערשטעהט נישט...

דער אלטער גראף וואלעווסקי האט געוואלט ארויסווייזען העלדישקייט, אז ער איז נישט אייפערזיכטיג און אז די גאנצע געשיכטע איז דא נישט מעהר ווי א קאפריז פון א יונגער פרוי, וואס איז נאך א קינד און פערשטעהט זעהר וועניג, האט ער די אלע וואזשנע לייט אריינגעפיהרט צו זיין פרוי אין צימער און פאר זיי אין די אויגען האט ער איהר געזאגט, אז זי מוז אננעמען די איינלאדונג און געהן צו דעם פאראדנעם באנקעט.

— אבער איך בין דאך נישט געזונט, — האט די יונגע גרעפין אנגעגעבען א תירוץ.

צווישען די אנגעזעהענע פוילישע פאטריאטען, וועלכע זענען אריינגעקומען צו דער מאדאם וואלעווסקא אין צימער, איז אויך געווען איינער אן אלטער מאן, צו וועמען אלע האבען זיך בעצויגען מיט גרויס רעספעקט. און ער איז געווען דער ערשטער, וואס איז צוגעגאנגען צו דער יונגער גרעפין און האט איהר געזאגט אונטערשטרייכענדיג יעדער ווארט

(ווייטער — מארגען)

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

עקסמיסיעס, ארבייטסלאזע, האנדווערקער, קליינהענדלער

אין „דזש. אוסטאוו" נומער 32 פון 15. אפריל ה. י. איז אפגעדרוקט דער דעקרעט פון מלוכה־פרעזידענט וועגן פערלענגערען דעם טערמין אפצושטעלען די עקסמיסיעס פאר ארבייטסלאזע לאקאטארען.

די פעראָרדנונג איז קורץ און בינדיג און לויטעט אזוי: אויפ'ן סמך פונ'ם ארטיקעל 44 פון דער קאנסטיטוציע וועגען פולמאכטען פונ'ם מלוכה־פרעזידענט, ווערט פעראָרדענט צו פערלענגערען פונקט, ווי פאראיאהרען — דעם מאראטאריום פאר ארבייטסלאזע אויף די זומער־חדשים ביז'ן 31. דעצעמבער 1934, איינפיהרען איב'ם לעבען די דאזיגע פעראָרדנונג ווערט איבערגעגעבען דעם אינערן און יוסטיץ־מיניסטעריום.

ס'איז גאר קיין ספק נישט, אז עס וועט ארויסגעגעבען ווערען א פעראָרדנונג, אז די עקסמיסיע־אורטיילען, וועלכע זענען געגעבען געוואָרען די קאמארניקעס צום אויספיהרען, זאלען צוריקגעהאלטען ווערען. ס'איז אבער כדאי אונטערצושטרייכען, אז דער פריהערדיגער מאראטאריום איז געווען גילטיג ביז'ן 1. אפריל ה. י., אזוי, אז פונ'ם 1. אפריל אן האבען זיך די קאמארניקעס א לאז־געטון מיט'ן גאנצען אימפעט אדורכצופיהרען די עקסמיסיעס, ווייל אויף אט דעם „גליקליכען טאג" האבען דאך די ווירטסלייט שוין ארויסגעקוקט, און דא האט שוין נישט געהאָלפען קיין שום געבעט און תחנונים, אויפ'ן פערלאנג פונ'ם ווירט, האט שוין דער האדיגער אקט געמוזט רעאליזירט ווערען, נישט קוקענדיג אויף זייע שווערליכקייטען, ס'איז טאקע כדאי געווען צו אבסערווירען, ווי דער אנטאגאניזם האט זיך צעוואקסען. נישט איין ווירט האט זיך געמוזט צו איילען, ווארום, מ'האט געוואוסט, אז די טעג זענען געצעהלטע...

* * *

מיר זאגען נישט, אז דאס זענען נארמאלע פערהעלטעגישען, אבער ס'טרעפט זעהר אפט, אז דער קאמארניק ווארפט ארויס דעם לאקאטאר פון דער דירה, ר'האט נישט אויף אנ'אנדערער וואוינונג, האלגערט זיך ארום מיט די האלב־נאקעטע קליינע קינדער און מיט'ן ביסעל צובראכענע „גראטעס" אויפ'ן הויף, די שכנים פרובען פועל'ן ביים ווירט און ער וועט אפילו זכות־אבות העלפען נישט.

איך האב פאלען, אז ווען מ'וואַרפט ארויס א פאמיליע פון דער דירה, ציהט מען זיך אריין צו קרובים אדער בעקאנטע; עס ווערט בעשאפען אזא צושטאנד, אז אין א קליין צימער זענען אפטמאל צונויפגעפרעסט עטליכע פאמיליעס, 10, 15 און מעהר נפשות, און דערפון לייד די געזונדהייט פון דער שטאט.

הייסט, אז אונזערע אויספיהרונגען זענען לאגישע און זענען אפילו נישט קיין מאטעריאל פאר א דיסקוסיע.

דער בעסטער סימן: אפילו די רעגירונג איז שוין געקומען צו דער איבערצייגונג, אז אויף דעם געביט, איז נאך ערגער געוואָרען ווי עס איז געווען; די צאהל פון עקסמיסיע־פראצעסען וואקסט, די שוואכען נאך א רעיון. מ'מוז אלעמאל פערלענגערען דעם טערמין אפצושטעלען די עקסמיסיעס. דאס בעווייזט, אז די דאזיגע „איינשפריצונגען" זענען נישט אימשטאנד אזא כראנישען חולה פולשטענדיג אויסצוקורירען.

אלזא, נאר וואס דען? וואס איז די עצה? — איז דאך נאר טאקע דער מיטעל, וואס כמעט אלע לאגיש דענקענדע מענשען האבען שוין אנגעוויזען: בל־זמן די לאגע אין לאנד וועט נישט בעסער, איז דאס איינציגע ראדיקאלע מיטעל, אז דירה־געלד זאל בילליגער ווערען, — אפילו א געוויסע טייל ווירטסלייט זענען מסכים, אז דאס איז טאקע א נויטווענדיגקייט — דער בעסטער עדות דערויף איז די געוואלדיגע גרויסע צאהל עקסמיסיע־פראצעסען. מיט וועלכע אלע געריכטען אין גאנצען לאנד זענען איבערפולט. און דערפאר טאקע האלטען מיר, אז דאס אויבענגעזאגטע איז דער איינציגער אויסוועג.

אונז אינטערעסירט אבער דער פאקט, פארוואס איז די אויפמערקזאמקייט פון די מאסגעבענדע ספערען געווענדעט נאר צו א טייל ארימעלייט, איבערלאזענדיג אויף הפקר דעם איבריגען גרעסטען טייל?

מיר וויסען דאך, אז נישט נאר גבירים און בעלי־פרנסות, נאר אפילו די, וואס מוזען די פארגילדען אויף דירה־געלד פון מויל אפשפארען — וועלען אויך זייער דירה־געלד בעצאהלען. הייבטזשע, די, וואס האבען ארבייטסלאזע לעגיטימאציעס, זענען דאך לעת־עתה „אונבערירליך". טא פרעגט זיך א פראגע: ווער וועט זיין דער שעיר לעזאזל, אויב נישט די, וואס רעכענען זיך נאך מכלומרשטען פאר קליינהענדלער און האנדווערקער, אבער אין דער אמת'ן זענען זיי פרנסה'לאז און געפונען זיך אין אזא מצידה, וואס ערגער קאן שוין נישט זיין.

מהר מאכען דאס טאקע אויפמערקזאם, און מיר זאגען: ס'איז בשום אופן נישט יושר'דיג צו מאכען אנ'אונטערשייד צווישען דעם און אנדערען אייגענטימער ... בפרט נאך, אז ס'איז א חוב פון א ...

260 טויזענד זל. קרעדיט פאר די לאדזער האנדווערקער

דער קרעדיט איז אויף 2 יאהר, ביי 9 פראצענט

ווי מיר דערוויסען זיך האט די „באנק גאספאדארסטווא קראיאָוועגא" אנערקענט אויפ'ן הייניגען יאהר פאר די האנדווערקער פון דער לאדזער וואָיעוואודזשטווא א קרעדיט אין דער הויך פון 260 טויזענד זל. דעם קרעדיט וועט פונדערטיילען די קאמונאלע אפשפארונגס־קאסע (פ.ק.א.) דער קרעדיט וועט געגעבען ווערען אויף 2 יאהר, צו בעצאהלען אין 4 ראטעס, יעדעס האלבע יאהר א ראטע. דער קרעדיט וועט געגעבען ווערען אויף 9 פראצענט א יאהר.

וועלכער האנדווערקער ס'וויל געניסען פון דאזיגען קרעדיט מוז תיכף אפגעבען א ביטע אין ק. ק. א. אויף דער ביטע מוזען אנגעגעבען ווערען צוויי פעראנטוואָרטליכע זשיראנטען און ס'מוז צוגעלעגט ווערען א מיינונג פון צעך, צו וועלכען דער פעטענט געהער.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט די האנדווערקער־קאמער אין לאדז ארויסגעשיקט א צירקולאר צו אלע צעכען און האנדווערקער־ארגאניזאציעס וועגען דער מעגליכקייט צו געניסען פון דעם דערמאהנטען קרעדיט.

ריטשאלט און פערמעגענס־שטייער

וויכטיגע אויפקלערונגען פאר האנדווערקער און קליינהענדלער

אויף די וועכענטליכע שמועסען פון צענטראלען קליינהענדלער־פעראיין פאמארסקא 15 זענען, אויפגעקלערט געווארען פאלגענדע ענינים.

די שטייער־אמטען טרעטען צו אויסצומעסטען די „דאניגא" (פערמעגענס־שטייער) פארן יאהר 1934. דעם שטייער אונטערליגען אונטערנעהמונגען וואס עקזיסטירען פון יאהר 1932 און האבען געהאט א אומזאץ העכער ווי 20,000 זל. אדער 27,000 זל. פאר די וואס האבען געצאהלט ריטשאלט.

די שפייז־קראמען, וואס האבען בעקומען די מאנונגס־צעטלען אויף ריטשאלט, דארפען אויפמערקזאם זיין צי פון דער אלגעמיינע סומע (צאלגעמיינעם אומזאץ) איז אראפגערעכנט געווארען 20 פראצ. פאר די סצאלירטע ארטיקלען (צוקער, זאלץ, זאפאלקעס, פאפיראסען) אין געגענפאל דארפען אריינגעטראגען ווערען רעקורסען, ביזן 1 מאי.

די אלע, וועלכע האבען נאך נישט דערהאלטען די צאל־צעטלען אויפן ריטשאלט, צוליב פערשידענע סיבות (דער אומזאץ אין יאהר 1932 אדער 1933 איז איבערגעשטיגען 50 פראצ.) דארפען אריינטראגען צו דער אפעלאציע־קאמיסיע, גוט מאטיווירטע רעקורסען.

דער ריטשאלט־שטייער פארן יאהר 1934 איז פאר פיל קליינהענדלער נישט־גינסטיג, דער אומזאץ אין די לעצטע יאהרען האט זיך ביי די לעצטע שטארק פערקלענערט, די לאדזער האנדעלס קאמער האט אונטערגענומען שריט, אז די בעטרעפענדע (?) זאלען קענען אריינטראגען רעקורסען. (די פעראָרדנונג וועגען ריטשאלט זעהט דאס נישט פאר).

רשימות פון די עקזאמענאציע־קאמיסיעס

וועלען איבערגעשיקט ווערען צום פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערן

דער פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערן אין ווארשא האט איבערגעשיקט צו דער האנדווערקער־קאמער אין לאדז א בריף, אין וועלכען ער בעט צוצושיקען א רשימה פון די עקזאמענאציע־קאמיסיעס פאר געזעלען און מייסטערס. ביי יעדען נאמען מוז צוגעגעבען ווערען דער בילדונגס־צענז (אלגעמיינע אויסבילדונג, פראפעסיאנעלע און טעכנישע).

די פארזיצערס פון די עקזאמענאציע־קאמיסיעס דארף צושטעלען אויסגעפילטע ליסטעס פון די מיטגלידער פון זייערע קאמיסיעס. די דאזיגע ליסטעס וועלען דאן איבערגעשיקט ווערען צום פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערן אין ווארשא.

א ל.א.פ.פ.־קרייז איז צענטר. יודישען קליינהענדלער־פעראיין

אין צענטראלען קליינהענדלער־פעראיין פאמארסקא 15, איז פארגעקומען די גרינדונגס־פערזאמלונג פון ארטיגען קרייז פאר ל.א.פ.פ.

ס'איז אויסגעוועהלט געווארען א פערוואלטונג וועלכע האט זיך קאנסטיטואירט אויפן פאלגענדען אופן: פרעזעס — לענקאווסקי, וויצע־פרעזעס — ניימאן, קאסירער — לאסמאן, סעקרעטאר — אפעלבוים, שניטקעוויטש, גאלטקינד, צאלעל, טאגעליכט. אין דער רעוויזיאנס־קאמיסיע — אייזיק גרינשפאן, מאגנישעווסקי בוטקינד.

אינטערווענץ וועגן בטל מאכען פראטאקאלען

פאר לענגער אפען האלטען געוועלבער זייט דעם 1. אפריל

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, קענען די פרוכטען־געשעפטען אפען זיין ביז 11 אין אווענט. די פעראָרדנונג ווערט ערשט די טעג פערעפענטליכט, דערווייל האט די פאליציי געמאכט פראטאקאלען. אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט זיך ראטמאן כארי פיאטר געווענדעט צום שטעטישען סטאראסטא, אז די פראטאקאלען, וואס זענען געמאכט געווארען נאכ'ן 1/4 זאלען אומגעשטעלט ווערען. דער סטאראסטא האט פערשפראכען דאס נאכצוקומען.

וועגן דעם נייעם געזעץ מכח דעם מילך־פערקויף

לאדזער וואיעוואודזטווע האט דעם ענין נאך נישט ערלעדיגט

אין צוזאמענהאנג מיט פיל אנפראגען וועגען דער פעראָרדנונג בנוגע דער מילך־פראגע ווערט אויפגעקלערט, אז דער וואיעוואדישער אמט האט נאך וועגען דעם נישט ארויסגעגעבען קיין שום פעראָרדנונג און דאס צוליב דעם, וואס די לאדזער קרייז געפינט זיך אין ספעציפישע בעדינגונגען.

די וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער

דעם 8 יולי וועלען געוועהלט ווערען די ראטמענער

מיר האבען די ערשטע געבראכט די ידיעה אז די וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער אין לאדז וועלען ענטגילטיג פארקומען דעם 8. יולי. די דאזיגע ידיעה האט זיך בעשטעטיגט, ווייל אין „דזשעניק וואיעוואודזקי" איז שוין אפגעדרוקט די פעראָרדנונג וועגען די וואהלען.

אפשר וועלען די יודישע האנדווערקער זיך שוין דערמאהנען וועגען די גרעסטען פון יודישען האנדווערקער, וועלכע דארפען איצט, מעהר ווי שטענדיג האבען זייערע געבענטע און ריכטיגע פארשטעהער אין דער זעלבסטפערוואלטונגס — אינסטיטוציע, אפשר וועלען די יודישע האנדווערקער־פיהרער געדענקען, אז אין דעם ענין דארף מען עפעס טון?

די לאדזער האנדווערקער און דער פויזנער יריד

60 האנדווערקער־אויסשטעלער פון לאדז

צו די פויזנער ירידים, וועלכע עפענען זיך דעם 29. אפריל האבען זיך שוין געמעלדעט 60 לאדזער האנדווערקער אלס אויסשטעלער. די לאדזער האנדווערקער־קאמער האט איבערגענומען דעם אויפזיכט איבער די פאוויליאנען פון די קאפעלוש־מאכער, היטעל־מאכער, שניידער, בעדנארעס און שטריק־מאכער.

די לאדזער האנדווערקער־קאמער גיט אויך ארויס די פעראינטערעסירטע אנטיילנעהמער קארטען צום יריד, די בעזיצער פון די דאזיגע אנטייל־נעהמער־קארטען וועלען געניסען פון 50 פראצ. הנחה אויף די באהנען קיין פויזען און צוריק.

האנטווערקער־עקספאזיטור

שבת, דעם 21. ה. ח. איז אין לאקאל, פיעטריקאווער 20, אונטערן פארזיץ פון אהרו. וויינמאן פארגעקומען א זיצונג פון ראט פון דער האנדוו.־עקספאזיטור. ס'האבען זיך בעטייליגט פאלגענדע פארשטעהער פון פעראייבען און צעכען, וועלכע זענען אנגעשלאסען אין דער עקספאזיטור פרנס א. גלאטמאן, א. געלאסען און הערשקאוויטש (שניידער־צעך) פיעטריקאווער 20), גאלבארד, שיוואצקי, לאנגרושיצקי (שוסטער־צעך), ראטמאן מ. גאלדבערג (בעקער צעך), לעווקאוויטש (טישלער־צעך), סענדראוויטש (בלעכער), וואלמאן, שלאמאוויטש (מעכאנישע שוסטער), מאנדעלמאן, ציטרין (שוסטער גרופע). מיאדאוויק, בענקעל (מענער מאגאזין־שניידער), פיאלקא, ערעליסט. יאסקאוויטש (יובילירער, גראווירער), יוזעפאוויטש, טארקא (וועבער), מאשקאוויטש (קאאפ. „פראגרעס"), פישער, מאשקאוויטש (אפטיילונג גייער'ס ראיאן), אהרו. וויינמאן, אדוו. קרישעק און מאג. מ. באלבעריסקי.

צווישען אנדערע איז בעהאנדעלט געווארען פאלגענדיגע פראגען, וועגען דער טעטיגקייט פון דער עקספאזיטור, שטאט־ראט־וואהלען און וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער.

אין דער דיסקוסיע ארום דעם אפגעגעבענעם בעריכט בעטייליגען זיך די ה"ה גאלבארד, גאלדבערג, שיוואצקי, יוזעפאוויטש, בענקעל א. אנד.

ס'ווערט אויסגעוועהלט א רעווידיר־קאמיסיע פון די ה"ה: גאלבארד, לעווקאוויטש און הערשקאוויטש צו בעשטעטיגען די פערטיילונג פון דער פסח־אקציע.

ס'איז אויך געווען א מעלדונג פון דער שאכטעל־מאכער קארפאראציע, אז זיי שליסען זיך אן אין דער לאדזער עקספאזיטור פון צענטראלען יודישען האנדוו.־פערבאנד אין פוילען.

ביים בעטראכטען דעם ענין שטאט־ראט־וואהלען שילדערט אהרו. וויינמאן די שווערע לאגע, וואס האט זיך געשאפען ביי די אונטערהאנדלונגען מיט די אנדערע יודישע גרופירונגען, צוליב פרינציפיעלע טעמים פון באציאנאלען כאראקטער.

ער לייגט דעריבער פאר אויסצוקלויבען א קאמיסיע, וועלכע זאל בעקומען די פולמאכט אין נאמען פון דער עקספאזיטור אונטערצוהאנדלען וועגען שוין פראיעקטירטען בלאק מיט די ווירטשאפטליכע גרופירונגען, וועלכע זענען פאר מיטארבייט מיט דער רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי.

אין דער קאמיסיע זענען אריין: פרנס גלאטמאן, געלאסען, יוזעפאוויטש, פיאלקא און בענקעל.

ס'איז אויך בעשלאסען געווארען די פראגע, וועגען די פארשטעהענדע וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער, צו דעם צוועק ווערט אויסגעקליבען א וואהל־קאמיטעט פון די ה"ה: גאלדבארד (שוסטער) גלאטמאן, געלאסען (שניידער), מיאדאוויק (מענער כאלופניקעס, ראזאשיצקי. גאלדקראנץ (דאמען כאלופניקעס, סענדראוויטש. לענטשיצקי (בלעכער), מ. גאלדבערג, שקלארוש (בעקער), לעווקאוויטש, שמעדרא (טישלער), יאסקאוויטש, ערעליסט (יובילער) און מאשקאוויטש (גייער'ס מארק).

גירונג צו קארגען פאר'ן וואוילשטאנד פון יעדען בירגער אין לאנד.

טאקע דערפאר איז פשוט אומפערשטענדליך. מעהר ווי זיכער איז דאס צוליב דעם, וואס דער מיטעל־קלאס בכלל, און דער דאזיגער שיכט בפרט האבען נישט זייער מליץ־יושר, שליסליך, — אזוי צו אנדערש, די דאזיגע פראגע מוז בעטראכט ווערען און ווערען טראקטירט אזוי ווי אנ'אקטועלע, א קאפריזנע, אדער סתם אבסטראקטע פאָרדערונג איז דאך דאס נישט, נאר, אזוי־צוזאגען א לעבעדיגע צאפלדיגע פראגע, וואס מוז בעקומען א געהעריגען ענטפער.

לייב פריים.